

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.— —
neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 3
Celje, Aleksandrova c.Račun pri pošti, čezok
zavod št. 11.842

Ljubljana, 10. junija

Danes je bil razpuščen občinski svet Ljubljanskega župana dr. Ljudevita Perića je že oddal posle novome-novanemu gerentu dr. Viljemu Krejčiču.

Za resnega opazovalca delovanja klerikalno - komunistične večine, ki je uvedla na mestnem magistratu po sedanjih volitvah svoj režim, razpust občinskega sveta ni pričel nepričakovano. Kar je počenjala v mestni hiši črna-rdeča koalicija, je bila država v državi; a ne država, sloneča na demokratskih temeljih in na zakonih, marveč država, ki ne pozna ne zakonov, ne odredb, pa tudi ne volje in interesa svojih občanov. Ljubljanski občinski svet se je giral, kot da bi bil na vse strani neodvisen svet, le da se je posluževal v izvajanju komunalne politike milejših form, kakor so v praksi pri ruskih sovjatih. Če ne bi bilo nad ljubljanskim svetom državne oblasti, pred katero je imel navzlic temu, da jo je ignoriral, vendarle še stalen strah, ali da bi imeli na Blei-weisovi cesti v Ljubljani klerikalnega velikega župana, v Beogradu pa za ministra dr. Korošca, bi bilo ljubljansko prebivalstvo izročeno ljubljanskemu svetu na milost in nemilost.

Klerikalno-komunistična večina občinskega sveta je bila pravcata diktatura klike manjšine, ki je izvajala svoj brezobzirni režim nad večino prebivalstva. Pri občinskih volitvah, po katerih je prešel režim v njegove roke, je dobila črna - rdeča koalicija le 3952 glasov izmed 12.000 volilnih upravičencev. Druge stranke, ki so ostale v manjšini, so dobile skupno 5033 glasov. Samo dr. Ravničarju, ki je opetovane ponudbe JDS za skupen nastop vseh naprednjakov pri volitvah odbil in ga tudi končno nemogočilo, se je imela črna - rdeča koalicija zahvaliti, da je mogla kot manjšina, za katero ni stala niti tretjina ljubljanskega prebivalstva, uveljaviti svoje gospodstvo. Pa da se je posrečila akcija dr. Ravničarja v Beogradu, ki je pred par tedni nastopil proti imenovanju dr. Baletića za velikega župana in zahteval, da veliki župan ostane še naprej veliki protektor klerikalcev dr. Sporn, bi črna-rdeča koalicija že nadalje upanjala na mestnem magistratu svoj režim, dokler bi ne bilo za ljubljansko mestno občino nebehne rešitve več.

Klerikalno - komunistični režim je bil silno breme za ljubljansko prebivalstvo. Kdor se spominja tri leta nazaj, ve, da se od takrat pa do danes v Ljubljani ni mnogo izpremenilo. Ugodnosti, ki jih imajo občani od občine, so za večino še veliko manjše nego so bile preje. Na drugi strani so pa davjate Ljubljancem za mestno občino borenno trasle.

Po proračunu za prvo polovico l. 1921. je znašala vsa potrebščina za mestno upravo dobra 2½ milijona Din; sedanjí proračun pa izkazuje večje potrebščine 23 milijonov Din. razven tega pa še izredne potrebščine 5 milijonov Din. Celokupna obremenitev žepov ljubljanskega prebivalstva je znašala l. 1921. dobra 2½ milijona Din, dočim so letos davjate Ljubljancem proračunljene na več ko 22 milijonov Din. Vso to ogromno vsoto je črna - rdeča koalicija proračunala tako, da jo iztisne iz ljudi potem užitnine, potem nešteti novih in zvišanih starih mestnih davčnin ter potem visokih doklad.

Na vsakega volilnega upravičenca ljubljanskega je navall črna - rdeči režim malone 2000 Din letnih davjatev za mestno občino. Ker vsakdo te vsote ne zmore, je jasno, kdo mora nositi to breme v danju in je tudi evidentno, kdo je tisti, na katerem obično je obremenitev, ker jih ne more več dalje preložiti. Gotovo je tako, da je efekt občinskih bremen tak, da vse leži pod njimi, da industrija in trgovina bežita iz Ljubljane, da se nova obrt ne more razviti, dočim stara bira ter da postajajo konsumenti od dne do dne večji siromaki.

Kako se je na magistratu podrobno manipuliralo in kam so bile namenjene tako ogromne vsote denarja iz davjatev ljubljanskega prebivalstva, se bo moglo šele sedaj ugotoviti, ko je boljševidom odvzeta oblast in moč, da bi odkrili svoje grehe.

Razpust občinskega sveta pa ni le odločilne važnosti za gospodarsko stanje mestne občine, marveč tudi velevažnega pomena z ozirom na življenjsko varnost miloljubnega ljubljanskega prebivalstva. Komunisti so zasedli pri mestni občini nešteto mest s svojimi najbolj zagreženimi agitatorji, ki so na tihem pripravljali teren za boljševidski prevrat. Komunisti so zasedli važna mesta tudi v mestni elektrarni ter pri mestnem vodovodu, od-

Pred rekonstrukcijo vlade

MINISTER JANJIC DEMISIONIRAL. — PRIČAKUJE SE ŠE NEKAJ DEMISIJ.

Beograd, 10. junija, p. Situacija nacionalnega bloka je nadvse povoljna. Z ozirom na ugodni položaj, v katerem se nahaja nacionalni blok, je sedaj mogoče izvesti rekonstrukcijo vlade, ki ne bo pretežka. Minister ver Voja Janjić je že podel ostavko, katero je motiviral s tem, da finančni odbor ni odobril njegovega predloga glede nujnosti draginskih doklad za duhovnike. Po ostavki ministra Janjića je pričakovati, da bo Pašić nadaljeval z rekonstrukcijo vlade v smislu objube, ki jo je dal radikalnemu poslanskemu klubu. Danes se je mnogo govorilo, da nameravata odstopiti tudi Kojić in Simonović. Do noči na tem še ni nič gotovega. Simonović je beje celo izjavil, da za sedaj še ne misli na odstop. — Vsekako se pričakuje, da se bo izvedla rekonstrukcija vlade že prihodnje dni po intenzivni Pašića, ki ima pri teh poslih popolnoma proste roke. Nocoj se je zopet govorilo, da Pašić odpotuje prihodnje dni na Bled, kjer izroči kralju v podpis ukaz o imenovanju novih ministrov. Ostavku ministra Janjića je vzbudila v vrstah poslancev večjo živahnost in v narodni skupščini je bilo danes precej več poslancev kakor običajno.

Beograd, 10. junija, p. Danes dopoldne so konferirali glede rekonstrukcije vlade v radikalnem klubu Marko Gjuričić, Marko Trifković, Vujčić, Stanić, Mirković, Ljuba Jovanović, Vukičević in Trifunović. Dalje je Ljuba Jovanović posetil Pašića, s katerim je govoril o tej stvari, za tem pa minister Simonović, podpredsednik narodne skupščine Dragović in veliko število kakor običajno.

Odmevi trboveljskih dogodkov

FIASKO BLOKAŠKO-KOMUNISTIČNE STAVKE V ZAGREBU.

Zagreb, 10. junija, r. Danes rano so začeli delavci razdeljivati letake, v katerih so pozivali radičevce v Hrvatskem radniškem savezu ter člane Nezavisnih radniških sindikatov (komuniste), naj nastopijo generalno stavko, ki naj bi trajala od devetih do dvanajstih v znak protesta, ker je bila včeraj prepovedana njihova skupščina. Zagrebska cestna železnica zato danes dopoldne ni vozila. Dopoldne ob devetih so opustili delo stavbniški delavci, ki so vsi organizirani v nezavisnih sindikatih. Razen tega so stopili v stavko delavci manjših podjetij. Strobe, ki so organizirane v Občnem radniškem savezu se niso priključile stavki, zlasti ne grafični savez, bančni uradniki in zasebni naročniki. Po mestu so bile nameščene omejitelne patrulje, ki so pomagale policiji in razprševale skupine, ki so hodile po ulicah in začele okoli 11. dopoldne javno demonstrirati.

IZVOZ NAŠIH VIN V ČSR.

Beograd, 10. junija, p. Včeraj popoldne je tukajšnji češkoslovaški poslanik Seba posetil ministra Krizmana in ga obvestil, da je češkoslovaška vlada odobrila dogovor z našo državo glede izvoza naših vin v češkoslovaško republiko, in sicer brez kompenzacij.

KONFERENCA ZARADI IZVOZNE CARINE.

Beograd, 10. junija, p. Danes dopoldne so se v kabinetu finančnega ministra dr. Stojadinovića nadaljevala konferenca z dr. Krizmanom glede izdelave uvozne tarife. Velik del tega posla je že dovršen. Konferenca bo nadaljevala svoje delo jutri. Kakor je znano, čakata naša in italijanska delegacija, ki se bavita s trgovskim dogovorom, na rezultat te konference, da bi mogli nadaljevati svoje delo.

LJUBLJANSKI PEVCI NA POVRATKU.

Beograd, 10. junija, r. Sinoči je pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« odpotovalo iz Beograda. Na postajo ga je spremljala velika množica občinstva in mnogobrojna društva. Slovo je bilo nadvse prisrčno. Predsednik »Ljubljani. Zvona« dr. Švigelj se je v toplih besedah zahvalil za prijazni sloves.

RADIĆ V MOSKVI.

Moskva, 10. junija l. Radić je dospel semkaj.

koder bi ob zanje ugodnem trenutku lahko uspešno podpril vsak komunistični puč. Z nastopom gerenta prehaja mestna občina v zanesljive roke. Vse prebivalstvo od njega upravičeno pričakuje, da bo z vsa brezobzirnostjo segel v boljševidsko gnezdo na mestnem magistratu ter nujno ukrenil vsaj to, da Ljubljanci ne bodo živeli v strahu za življenje in imetje.

konferirali Milan Srskić, Uzunović, Velja Vukičević in Krsto Miletić. V dobro poučenih krogih se govori, da se vprašanje rekonstrukcije reši najbrž še ta teden. Pašić se žurno posvetuje s svojimi pristaši.

OPOZICIJSKI BLOK V RAZSULU.

Beograd, 10. junija p. Današnje »Vreme« priobčuje pod naslovom: »Razpad opozicijskega bloka« in »Radičevci zapuščajo opozicijski blok« članek, v katerem govori, da odnosi med radičevci in opozicijskim blokom »so več tako pristrani, kakor so bili svoj čas. Ostre Radičeve izjave in njegovi poizkusi, da se približa komunistom in stopi v takozvano »Sejačko internacionlo«, so ga še bolj oddaljili od njegovih zaveznikov v opozicijskem bloku, zlasti pa od demokratov. Proglas dr. Korošca je dokazal, da ni nikakršne močne zajednice med strankami opozicijskega bloka. V političnih krogih se smatra, da je Radičeva politika znatno ošibela in da je popoln razpad opozicijskega bloka vprašanje najbližjega časa. »Vreme« citira članek »Obzora«, v katerem pravi, da je Radić stopil v opozicijski blok samo zato, ker mu je inozemstvo nasvetovalo, da naj vodi parlamentarno borbo. Ko Ljubi Davidović ni uspejo, da se prikljopi do vlade, je Radić od opozicijskega bloka hotel vedeti, ali je za republiko ali monarhijo. Radić je nato v »Slobodnem domu« naglasil, da more politično sodelovati samo z republikanskimi strankami. Po tej izjavi Radić ne more več sodelovati z ostalimi skupinami opozicijskega bloka.

Demisija predsednika Milleranda

POSLOVNA ZBORNICA ODKLONILA NJEGOVO POSLANICO IN IZREKLA NEZAPUNKLO MARŠALU VLADI.

Pariz, 10. junija, j. Danes popoldne ob 3.30 sta ob istem času pričeli seji zbornice in senata. Dočim je senat po prečitavanju poslanice predsednika republike in izjav novega ministrskega predsednika Marsala in justičnega ministra Rattiera odgodil diskusijo do odločitve zbornice, je zbornica pričela debato s prečitanjem predloga radikalov in socialistov, ki so ga podpisali Herriot, Renaudel, Violet in Blum in ki stremi za tem, da se zbornica odgodi, dokler se ne sestavi kabinet, ki bo odgovarjal volji dežele. Celokupni kabinet Francois Marsala je vstopil v dvorano ob odobravanju desnice.

Ministrski predsednik Marsal je prečital nastopno poslanico predsednika Milleranda: »Gospodje senatorji in poslanci! Ko mi je narodna skupščina izkazala čast, da me je s 685 glasovi poklicala na najvišje mesto v državi, ji je bilo vsled moje izjave znano, da prevzamem častno mesto v Elyseu, da bom zastopal nacionalno politiko socialnega napredka, upanja, dela in edinosti. Ako bo tudi v bodoče, da bo slučajna večina prisilila predsednika republike iz političnih vzrokov do odstopa, bo predsednik republike le še igralec v rokah strank. Odklonil sem zapustiti svoje mesto. Nevarni svetovalci so skušali v strankinem interesu pričeti novo zakonodajno periodo z reolucionarnim činom. Zbornica bo odklonila slediti jim in senat bo zvest svojim tradicijam ostal braniatelj zvest. Apelliram na uvidenost obeh zbornic in na ljubezen do Francije in do republike.«

Tudi v senatu je bila prečitana slična izjava. Predsednik zbornice je nato na-

znanil, da je bilo predloženih več interpelacijah predlogov. Na vprašanje je ministrski predsednik Marsal odgovoril, da je za' takojšnjo diskusijo. Prišel je govoriti bivši minister za obnovo Reybel, ki je predlagal imenovanje nacionalnega bloka sledeči dnevi red: »Zbornica je odločena držati se členov 2 in 6. zakona od 6. februarja 1874., ker tvori najvažnejša jamstva za republiko ter preide na dnevni red.«

Toda ob 7.30 zvečer je zbornica s 321 proti 214 glasovom sprejela odgoditveni predlog Herriot-Bluma, ki se glasi: »Zbornica sklene, da ne stopi v zvezo z nobenim kabineto, čigar sestava znači negetivo pravice parlamenta ter odklanja udeležiti se konstitucijske diskusije, h kateri je pozvana. Zbornica odgodi to diskusijo, dokler se ne predstavi vlada, ki bo odgovarjala volji naroda.«

Pariz, 10. junija, h. Ob 8.30 zvečer je predsednik republike izdal nastopni uradni komunik: »Ministrski predsednik Marsal se je z ostalimi ministri podal v Elyseu, da s poroči predsedniku dogodke, ki so se dogodili v parlamentu. Predsednik Millerand se je Francois Marsalu zahvalil za podporo pri obrambi ustave. Ker so ministri ponudili svoje demisije, je odgovoril Millerand, da je z ozirom na poročilo o petku sej v obeh zbornicah, ki ga je ravnokar dobil od ministrskega predsednika, sklenil, da odstopi. Naprosil je kabineta, naj ostane na svojem mestu. V sredo dopoldne so sestane ministrski svet. Sklep predsednika republike se bo obema zbornicama sporočil pričetkom jutrišnjih sej.«

Zmagovita nacionalistična revolucija v Albaniji

BEG DOSEDANJE VLADE V ITALIJO. — SESTAVA NOVE PROVIZORNE VLADE V VALONI.

Beograd, 10. junija, p. Danes popoldne je tukajšnji albanski poslanik Ali Riza Kolonija posetil pomočnika zunanjega ministra Panto Gavrilovića in ga obvestil o popolni kapitulaciji vladnih čet. Člani dosedanjega kabineta Vrhoni so pobegnili v Italijo, v Valoni pa se je formirala začasna vlada v obliki administrativne komisije, ki ji stoji na čelu škof iz Korče, Van Noli. Njemu stopita ob strani dva delegata, med njimi znani podpolkovnik Kastali. Poslanik Ali Riza je po posetu pri Gavriloviću izjavil novinarjem, da ostanejo dosednji prijateljski odnosi med Albanijo in Jugoslavijo tudi po padcu sedanjega režima v Tirani neizpremenjeni, ker je padec albanske vlade čisto notranje vprašanje Albanije.

Beograd, 10. junija, p. Iz Podgorice poročajo, da so vdrl uporniki v Lješ, odkoder nadaljujejo svoje prodiranje. V

Lješu so na strahovit način oropali prebivalstvo in izvršili grozen pokol. Po zavzetju Lješa so se vladne čete pod poveljstvom majorja Kiardija umaknile do pritoka reke Mata, ki se imenuje Hanu. Tu se sedaj organizirajo za borbo z uporniki. Malisori, ki so sodelovali v bojih napram vladnim četam, se po zavzetju Lješa vračajo domov.

Na južni fronti Albanije so uporniške čete pod vodstvom podpolkovnika Cafa Zeze prekorčile reko Skumbino, odkoder prodirajo proti severu. Od stare vlade, ki je na italijanski torpedovki pobegnili v Bari v Italijo, je ostal v Albaniji le Ahmed beg Zogu, da s svojimi mnogobrojnimi pristaši brani Tirano.

Rim, 10. junija j. Zadnje semkaj dosele vesti iz Valone in Skadra potrjujejo padec Tirane, vkorakanje upornikov v mesto ter beg tiranske vlade na italijanski torpedovki v Italijo.

Sporazum med Macdonaldom in novo Francijo

London, 10. junija, s. Pogajanja med Macdonaldom in voditelji francoskega bloka levice so se uspešno končala. Dosegla so bazo za bodoči angleško-francoski sporazum, ki vsebuje štiri točke, in sicer: 1. Izvedba Dawesovega poročila in vzpostavitve gospodarske enote Nemčije. 2. Izpraznitev Poruhirja po vojski, ko se bo ugotovilo, da je Nemčija docela izvedla predlog Dawesovega poročila. 3. Ureditev vprašanja jamstev po Zvezi narodov in pristop Nemčije k Zvezi narodov. 4. Kontrola Zveze narodov po razorožitvi.

IZGREDI V ITALIJI RADI DAVKOV

Caserta, 10. junija, e. Kmetje v občini Teano so se uprli plačevanju novih občinskih davkov. Zbralo se jih je okoli tri tisoč ter so vdrl v občinske urade in jih popolnoma razbili. Popolnoma so uničili tudi davčni urad. Končno so poslopje zažgali. Ko je prišel občinski komisar, so ga napadli s kamenjem in batinami. Niti orožniki niso mogli upnati ljudstva, prišlo je do hudega spopada med kmeti in orožniki in sta bila dva orožnika težko ranjena. Šele, ko so prideli čete in ojačenja karabinjerskega oddelka iz Neapolja, se je vzpostavil red.

Salerno, 10. junija, e. V občini Positano je okrog 600 kmetov priredilo silovite demonstracije proti občinski upravi radi povišanja davkov. Iz Salerno so morala prispeti ojačenja, da so morali pomiriti ljudstvo.

Na te mislim,
Mirim čokolada!

Atentat na sovjetske vlastodržce

Helsingfors, 10. junija, s. Ekspresni vlak Moskva-Riga je preteklo noč zletel v zrak. Vojaki iz bližnjih garnizij so nudili prvo pomoč. Med tračnicami je bilo položnih več bomb, ki so eksplodirale, ko je lokomotiva pasirala na tem kraju. Lokomotiva je bila vržena 40 m od tračnic. Večji del vlaka je uničen. Število mrtvih še ni ugotovljeno. V vlaku je bilo več vodilnih oseb sovjetske Unije.

ANGLIJA ODPSTOPI DEL DJUBE ITALIJI.

London, 10. junija, e. Zunanji urad objavlja komunik, po katerem se je končno vendar posrečilo zadovoljivo rešiti znano sporno italijansko-angleško vprašanje glede dežele Djube. Obe delegaciji sta se popolnoma sporazumeli in bo pogodba predložena angleški in italijanski vladi v najkrajšem času v podpis. Angleška odstopi Italiji približno 43 kvadratnih milj ozemlja kolonije Kenia, ki se priključijo italijanski-somalski koloniji. Mei na črta je takšna, kakršno sta določila leta 1920 lord Millner in italijanski poslanik Selalola.

KONGRES AMERIŠKE REPUBLIKANSKE STRANKE.

London, 10. junija, e. Jutri se otvori v Clevelandu kongres ameriške republikanske stranke. Udeležniki kongresa so že vsi zbrani v mestu. Kakor se zagotavlja, ima predsednik Coolidge kongres popolnoma v svojih rokah. Stara oligarhija senatorjev je izgubila. Pristaši umrlega predsednika Hardinga so diskreditirani in so se umaknili, tako, da ostane na površju Coolidge. Smatra se, da bo izvoljen za podpredsednika Hoover. Glavno zborovanje se bo vršilo v četrtak.

Razpust občinskega sveta ljubljanskega

DR. VILJEM KREJČI — GERENT OBČINE.

Ljubljana, 10. junija.

Danes dopoldne je prejel mestni župan dr. Periš od velikega županstva dekret, s katerim se razpušča občinski svet ljubljanski, za gerenta pa imenuje dr. Viljem Krejči, odvetnik in predsednik »Rdečega križa« v Ljubljani.

Vlada se je odločila — kakor sledi iz dekreta — za najstrožji korak proti tej instituciji v glavnem iz treh vzrokov: 1.) Mestna občina, odnosno mestni magistrat se je geriral kot korporacija, za katero ni nobene nadrejenosti oblasti. 2.) V mestnih podjetjih je nastala taka nedisciplinirana, da je ogrožala ljubljansko mesto, njega javni mir in red. 3.) V večini občinskega sveta so se pojavila stremiljenja, ki so v nasprotju z zakonom o zaščiti države.

Občinski svet, odnosno mestna občina je, kakor znano, odloke velikega župana glede pritožb zoper sklepe občinskega sveta, kratkoma prezirala. Neobziralo se na jasne ukaze vlade, je občinski svet nastavljal uradnike, ki bi jih ne smel ter vztrajal pri proračunskih postavkah, ki jih je vlada pritožbenim potem črtala. Mestni magistrat kot stanovniška oblast I. stopnje ni izvršil celo vrsto sklepov in odlokov stanovniške oblasti II. stopnje ter zavlačeval izvršitev njenih odredb tudi po več mesecih. Manipulacije z mestnim premoženjem so ogrožale že obstanek ljubljanskega prebivalstva. V mestnih podjetjih, zlasti v elektrarni in pri vodovodu so komunisti nastavili svoje agitatorje, ki so že poskušali s sabotažo na strojih ter se odločno pripravljali, da v ugodnem trenutku odrežejo Ljubljano od vode in luč, kar bi lahko postalo za našo naravnost usodno. Mestni župan, ki je bil direktno odvisen od komunističnega kluba občinskih svetnikov, ni mogel več zadrževati njihovega vpliva v mestnih podjetjih. Po trboveljskih dogodkih pa je postalo nedvoumno jasno, da izvirna komunistična akcija v Sloveniji v glavnem od komunističnih članov občinskega sveta ljubljanskega. Na mestnem magistratu so komunisti nastavili cel štab svojih agitatorjev, katere so pošiljali na agitacijo tudi po deželi.

Ob 14.12. dopoldne je prišel na mestni magistrat novoimenovani gerent dr. Viljem Krejči, ki je takoj sprejel od mestnega župana vse posle. Dr. Periš mu je pri tej priliki dejal, da je itak že pričakoval razpusta in da mu ta baš prav pride, ker je bil že v nevarnih razmerah radi stališča njegovih koaliranih strank ter radi vlade.

Razpust občinskega sveta je vzbudil najprej veliko presenečenje na mestnem magistratu, kjer je marsikdo hotel pospravljati mize in miznice, nato pa po mestu, kjer se je vest kmalu raznesla. »Jutro« je obvestilo javnost o razpustu z naznanilo na deski pred uredništvom in na zidu pred upravo. Med prvimi, ki je čital naš oglas, je bil nekdo, ki je obupan vzkliznil: »No, zdaj pa imamo!« Najbolj pobožen glav so hodili po mestu klerikali, zavedajoč se, da so njihovi katoliški boljševiki kot protektorji komunistov največ krivi, da so zapravili postojanko na mestnem magistratu. Napredni ljudje so bili veseli, da so se odpeli strašne more, ki jih je dosedaj tlačila in izjemala v ljubljanski mestni hiši. S komurkoli smo govorili, vsako je dejal, da morajo sedaj naprednjaki steriti vse, da se nič več ne povrne 3. decembra 1922 in da režim črno - rdeče koalicije ne sme nikdar več na mestni magistrat.

Dr. Viljem Krejči

Dr. Viljem Krejči, sin marjivega ljubljanskega obrtnika in trgovca, je rojen 24. junija 1891. v Ljubljani, kjer je preživel svojo šolsko dobo, dokler ni po dovršeni gimnaziji nastopil pravoslovne študije na dunajski univerzi. Vseučilišče je absolviral z odličnim uspehom ter dobil z 22. letom doktorsko diplomu. Čas visokošolskih študij ni porabljal samo za juridični študij, marveč tudi za druge stroke, osobito pa narodno gospodarstvo. Absolviral je razne gospodarske tečaje ter izpopolnjeval svoje teoretično znanje s praktičnim delom v eni prvih dunajskih bank. — Po dovršenih študijah se je povrnil v Ljubljano ter se posvetil odvetništvu. Prišel se je takoj udeleževati tudi v kulturnih in socialnih društvih. Dr. Krejči je bil marljiv naroden delavec pri Glasbeni Matici, Filharmonični družbi, Sokolu. Poleg tega je bil več let odbornik Ljubljanske zaščitne dece, je predsednik Oblastnega Odbora »Rdečega Križa« ter odbornik »Našega Sreca«. Vse funkcije, ki jih je dr. Krejči kdaj prevzel, je vršil z izredno marljivostjo, vztrajnostjo in poštenostjo.

Prepričani smo, da bo dr. Krejči tudi kot gerent mestne občine ljubljanske storil vse, kar je v njegovih močeh, da vzpostavi na mestnem magistratu zopet red in obvaruje svoje rodno mesto potresljajev in nesreč, v katere jih je gnala črna - rdeča koalicija.

nim frazom. Igranje z bombami in krvjo je ugaja.

Prvi sad je že tu. In še ta ne bo takoj zaključen, so neizbežni še nadaljnji grozni dogodki, ker zmešane mlade glave res mislijo, da služijo nekakim idealom.

Potrebna je energična akcija, da se reši mladina. Po vseh šolah, na univerzi, med vajenci, delavskim naraščanjem, povsod treba iztrebiti komunistično zablodo. Tu morajo sodelovati šola in starši, predvsem pa gospodarji.

Tistim pa, ki so mladino zavedli, treba »obesiti mlinске kamne za vrat«. Vsi slovenski komunistični vodje so si razdeljali denarje iz Moskve in žive sijajno od njih. In s tem denarjem kvirajo tudi mladino.

Ako nočemo, da nam bodoča delavska in inteligenčna generacija propade, moramo izgrati komunistično infekcijo. Katoliška cerkev, ki toliko govori o svoji vzgojni nalogi, to pot vsled zaslepljenosti škofa Jegliča podpira komuniste. Na Dunaju so streljali na g. Selpla, v Rusiji katoliške duhovne obsodijo na smrt, v Ljubljani pa iste moskovite rdeči pokoncu eksponent katoliške cerkve. Veže jih skupna mržnja proti — Jugoslaviji.

Politične beležke

— Radić v Moskvi. Vlada ima, kakor smo tudi mi že javili, potrjeno vest, da je Stipa Radić z Dunaja odpotoval v Moskvo. Odpotoval je preko Berlina s sovjetskimi pasošci. Blokaški listi hočejo pomembno razglasi, da se je Radić odzval pozivu samega Čičerina »v zvezi z informacijami, nanašajočimi se na politiko hrvatskega narodnega zastopstva in na predstoječo mednarodno konferenco«. To se zdi bore malo verjetno — toda naj že bo tako ali drugače, opozicijski blok bo strmel, ko ga Radić lepega dne vpiše v kako boljševiško internacionalo. Vsekakor Radićeva pot boljševikom v vas pomeni mnogo. Naravno ne za našo državo, temveč za njega, Radića. Najnovejša Radićeva ekstratura zopet enkrat demonstrira, da so opozicijskemu bloku definitivno odrezani vsi izgledi za vlado, ki bi bila odvisna od človečanskega Don Kišota. Skupno nastopanje radićevcev in komunistov v Zagrebu, prav kakor klerikalcev v Sloveniji, izrabljajoč trboveljsko tragedijo za protidržavno rovanje, vrhu vsega pa Radićev odhod v Moskvo, to zahteva odločno razčistitve. Cimper naj se izvede volitve, da bo enkrat konec slepomu opozicijskega bloka in njegovi »večini« z avanturistom Radićem.

— Veni, sancte spiritus! »Slovenec« je na binkoštno nedeljo hotel pokazati, da njega tudi še obseči sveti Duh in je prinesel krščansko-modroslovski uvodnik o človečanstvu in poštenosti trpljenja za ideje. S temi stvarmi pa je ravno v klerikalni stranki najbolj ludo, zato tudi »Slovenec« binkoštni uvodnik kaže samo prvo trzanje hudega glavo-bola. V Beogradu definitivno poraženi, od Radića izigrani in blamirani so klerikali prošli teden vrgli še svojo karto v Ljubljani na komuniste. Izrabljajoč vsak dogodek za gonjo proti državi so žalostne trboveljske dogodke izročili v novinski eksekuciji svojim krščanskim boljševikom, ki so v strastnem rdečarskem fanatizmu tekem enega tedna zrasli tako da so s svojo nečuvno kampanjo v »Slovenec« pobili vse dosedanje protikomunistične tendence posebno še sklepe lanskega katoliškega shoda. V klerikalni stranki je vse narobe: dr. Korosec tuguje za Markovim protokolom in odrezanimi naklepi; vodstvo stranke, ki se ga drži še delavska križ z Zaloske ceste, pa nima niti moči niti volje, da bi zavrnili klerikalno boljševiške duhove, ki jih je ob trboveljski tragediji pripustilo iz pozabljenih rezerv v orgio fanatizma in strupenosti. V SLS poka, mi pa nimamo povoda, da bi to ovrhali, saj niti »Slovenec« krščansko-modroslovni članki ne bodo več pomagali temu, kar mora priti: da se popolni politični krah klerikalne stranke sam pokaže slovenski široki javnosti.

Porota

Peklenski stroj.

Celje, 10. junija.

Pred porotniki se obravnava danes trboveljska afera s peklenkim strojem, ki je vzbudila meseca septembra veliko senzacijo. Poslušalec ima pri razpravi občutek, da spada na zatožno klop še marsikateri komunistični voditelj, ki se je pa znal pravočasno umakniti, da krvavijo zato potem druge žrtve.

Dopoldne 16. septembra 1923 je prejel ravnatelj Trboveljske premogokop. družbe Julij Pauer v Trbovljah po pošti pošiljatev, ki je bila okrog pol kg težka. Ravno tako pošiljko je dobil prihodnjega dne zjutraj ravnatelj Friderik Drole v Hrastniku. Naslova na obeh pošiljkah sta bila pisana od iste roke in škatljica je bila opremljena s štampiljo »Slagališče inženjerske sprede drav. div. oblasti«. Ta pečat se pa pri omenjenem voljaškem skladišču v Ljubljani že dve leti ni uporabljal. Prva pošiljka je bila odana na pošto v Hrastniku, druga na pošti v Ljubljani. Ravnatelj Pauer je pri odpiranju škatljice še pravočasno opazil, da je v njej peklenški stroj. Takoj je opozoril na pretečo nevarnost oba ravnatelja v Hrastniku in v Zagorju. Res je dobil tudi ravnatelj Drole slično pošiljko ter jo, opozorjen nato, oddal ljub-

ljanski policijski direkciji. Preiskava je dognala, da je bilo v vsakem peklenkem stroju po 400 g Nobel-dinamita št. 1, po črna tulčica iz pločevine, v nji pa vžigalna patrona in spiralna vzmet. Patrona je bila v tulčici napeta in pritrjena na koncu škatlice z drobno bakreno žlico. Učinek eksplozije pri odpiranju bi bil na vsak način smrtonosen, usmrčene in težko poškodovane bi pa bile tudi lahko osebe, ki so se nahajale v ravnateljstvu ter v sosedni sobi in celo v prvem nadstropju. Ravnatelj Drole namenjeni peklenški stroj so razstrelili na ljubljanskem polju. Eksploziviral je z močno detonacijo kakor topovski strel in dvignil zemljo in kamenje do 10 m visoko. Po nameravanem zločinu je orožništvo aretiralo več osumljenih oseb, katere so pa morali zopet izpustiti, ker ni bilo zato nobenih dokazov.

Šele 13. oktobra so prišli obtoženeza Konrada Medvejskega, 29letnega delavca brez stalnega bivališča in prihodnjega dne Franca Planince, 21-letnega samskega ključavničarja v Retju pri Trbovljah. Obdolženi Medvejske vsako zvezo s tem dejanjem tajni, dasiravno je po zvedenih v pisavi dognano, da je na pošiljki brezdvomno Medvejskova pisava, kar mora obdolženec celo sam priznati, se pa izgovarja, da je gotovo kdo potvoril njegovo pisavo iz masčevanja. Obdolženecvo pisavo na obeh naslovih je spoznala takoj tudi njegova sestra, ki je celo izrazila bojazan, da je morda njen brat zapleten v atentat na elektrarno v Trbovljah v noči 30. avgusta 1923. Obdolženec je po navedbah prič zelo masčevan len ter nagnjen k raznim hudobnim dejanjem. Medvejske se je pa tekom preiskave tudi sam večkrat izdal. Spočetka je spravljal v zvezo s peklenkim strojem Franca Planince, češ, da je bil odpuščen iz rudnika in imel hudo jezo na ravnatelja Pauerja in inž. Römerja. Trdil je celo, da ga je Planinc navedel za masčevanju in da se je pri neki priliki izrazil, da bi bilo treba hišo ravnatelja Pauerja nabasati s kako eksplozivno snovjo in jo spustiti v zrak. Tudi sta se baje pri neki priliki izprehajala oba obdolženca ter je Planinc izrazil, da je komunistični program prezmeren in da je treba delati z bombami. Obdolženi Medvejske je nadalje v preiskovalnem zaporu razlagal nekemu sotovarišu, da izvirna ideja peklenškega stroja iz Ljubljane in da je bilo vse napravljeno po naročilu. V afero je zapletel tudi nekega dijaka in celo nekega inženjerja iz Hrastnika. Pravil je, da bi se bil moral poslati peklenški stroj tudi ravnatelju v Zagorje, da pa sam ne ve, zakaj se to ni zgodilo. V posesti Medvejskega se je našel tudi notes, v katerem je narisana vžigalni patroni odgovarjajoča slika. Tudi pri tem ima obdolženec svoj poseben zagovor. Tudi soobdolženec Planinc vso krivdo tajni, Medvejskega pa označuje kot največjo propalco. Poštna uradnica v Hrastniku je pri zaslišanju izpovedala, da je prinesel sredi septembra pr. l. neko pošiljko njej neznan moški. Ker se ji je zdel sumljiva radi manjkajočega naslova in razmeroma precejšnje teže, je zahtevala pojasnila glede vsebine. Dotični moški je izjavil, da gre za vzorec; vedel se je pa jako sumljivo in se je nato, ko je kupil znamke, s pošiljko odstra nil. Našla jo je potem v nabiralniku, a se za njo ni več brigala. Pri konfrontaciji obeh obdolženecv se ji zdi Planinc zelo slični. Verjetno je, da sta oba obtožena izvršila inkriminirano dejanje iz masčevanja, ker sta bila iz raznih vzrokov zlasti pa nepokorščine odslužena iz službe. Medvejske je v kritičnem času vedno žvilgal iz enega kralja v drugega, kar še bolj potrjuje domnevo o krivdi. Zelo verjetno je tudi, da je bil načrt organiziran v Ljubljani, kamor vodijo vsikdar vse niti tajne komunistične propagande v Trbovljah. To potrjuje tem bolj dejstvo, da se je nameraval ta zločin izvršiti v času, ko je delavstvo štraj kalo in ko je uspeh tega štrajka postal vedno bolj dvomljiv ter so se začela radi tega izvrševati razna nasilja štrajkaljo- čih, o katerih se je v več slučajih sodelo že pred celjskim okrožnim sodiščem. Razum hudodelstva javnega nasilstva je Medvejske tudi obtožen radi prestopka poneverbe in prestopka tatvine, ki jo je izvršil meseca julija in avgusta v Ključarevih in meseca septembra v Globokem pri Rimskih toplicah.

Zaslišanje je bilo ob 19. končano. Nato je predsednik razpravo, ki bo trajala pozno v noč, prekinil za eno uro. Tekom zaslišanja prič in obeh obtožencev se je pokazalo zanimivo politično ozadje tega procesa, o katerem bomo jutri podrobneje poročali.

Brezernica detomorka.

Maribor, 10. junija.

Mariborsko poletno porotno zasedanje je bilo otvorjeno danes z razpravo proti 20 letni Elizabeti Medvedovi iz Dobranje, radi detomora. Medvedova je odrasla v dobrih premoženjskih razmerah in je bila od svojih starišev dobro vzgojena. Kljub temu pa je pričela lanske leto ljubavno razmerje s komaj 18 letnim domačim hlapcem, s katerim je zanosila. V noči od 13. na 14. februarja je povila zdravo žensko dete. Pol ure po porodu je otroka krstila, mu dala ime Micika, zmollila zanj očenaš, nato pa ga udarila s pestjo po desnem in levem senen. Zlomila je otroku temenico, nakar je nastopila smrt. Po zločinu je zamotala otroka v cunjo in ga skrila v stiskalnico, ki se nahajala nekaj korakov od hišnega poslopja. Medvedova se je po aretaciji zagovarjala, da je rodila mrtvo dete, pod težo dokazov pa je

končno priznala svoj zločin in se zago-varjala z zmedenostjo.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje hudodelstva detomora, nakar je bila Medvedova obsojena na 3 leta težke ječe.

Sodoma in Gomora.

Matija Herczan, posestnik v Malih Bakovcih, se je pred 32. leti poročil z Ano Rajnerjevo. Že dve leti po poroki pa je odšel z doma in se vrnil šele čez 18 let. Njegova žena je imela med tem z nekim Francom Čomom otroka Štefana. Matija Herczan se za novi prirastek v družini ni zmenil in tudi ni izpodbijal zakonskega rojstva tega otroka. Ščasoma pa je začel mrzeti ženo in njenega sina Štefana in se zaljublil v svojo hčerko Terzijo, s katero je imel tudi otroka. Ko je Štefan Herczan dorasel, je odšel v svet služiti. Nesrečne domače razmere so ga končno pripravile do tega, da je sklenil Matijo Herczana ustreliti. Zato je najel 20 letnega delavca Leopolda Bagaria in mu obljubil za nagrado 1000 goldinarjev. Bagari se je udal in šel 7. marca z nabitim samokresom k hiši Matije Herczana, ga zvalil ven, nato pa oddal proti njemu strel, nakar je zbežal. Matija Herczan je bil k sreči zadet samo v levi nadlaket. Oba obdolženca sta na današnji razpravi priznala svoje dejanje.

Porotniki so potrdili glavno vprašanje, nakar sta bila Herczan in Bagari obsojena vsak na 3 leta težke ječe.

Pohotnež.

Porota se je baviła danes tudi s slučajem, ki priča o neverjetni moralni propalosti. Komaj 18-letni hlapec Lovro Kukovec, ki je služil pri posestniku Jakobu Kurbusu pri Sv. Lenartu pri Sl. Goricah, je namreč dvakrat spolno zlorabil domačo komaj 5 letno nezakonsko hčerko. Radi zaslišanja prič je bila razprava preložena.

Šah

ŠAHOVSKI TURNIR ZA PRVENSTVO LJUBLJANE.

O stanju po 17. kolu smo že poročali. V soboto 7. t. m. in naslednje dneve so se odigrale še poslednje višje partije iz prejšnjih kol, ki so končale s sledečim rezultatom:

Dr. Čadež-C. Vidmar remis. Dr. Čadež izgubi vlad kontumaca proti Bezrukovu. Sila porazi Bezrukova in Vladimiroviča, a Iskra Kraglja in Valentinčiča ter remizira proti J. Vidmarju, medtem ko izgubi proti Stupanu; partija Jerošov-Valentinčič konča remis. — Kragelj izgubi proti Stupanu in Valentinčiču, a Mrzlikar remizuje proti slednje imenovanemu. Vladimirovič dobi proti Bezrukovu.

Turnir je s tem končan in so dosegli: Furlani, Jerošov, Stupan po 14 in pol točk (razdele si kot prvi trije zmagovalci v enakih deležih 1., 2. in 3. darilo); Valentinčič, J. Vidmar po 12 in pol točk (razdeleja si 4. in 5. darilo). Nato slede brez daril: Iskra z 10 in pol, C. Vidmar in Mrzlikar z 9 in pol, Sila z 9, inž. Zupane in Plevelj z 8 in pol, dr. Veber s 7, Vladimirovič s 6, dr. Čadež in Kragelj s 5 in pol ter Bezrukov s 4 točkami. — Igralna Rod in Zadnek nista vlad splošnega kontumaca dosegla nobene točke.

Borza

10. junija:

ZAGREB: Devize: Dunaj 0.11795 do 0.11995, Bruselj 277.50 do 332.50, Budimpešta 0.09 do 0.11, Bukarešta 34.75 do 37.75, Milan 364.50 do 367.50, London 364.10 do 367.10, Pariz 425 do 430, Praga 246.20 do 249.20, Svica 1485.80 do 1495.80. Valute: dolar 82.875 do 83.875, češke krome 245, madžarske krome 0.09. Na deviznem tržišču je tendenca čvrsta. Devize naraščajo, ker so jih za črna zadnje borzne pavze nakupili večje število. Pri nekatereh devizah se opaža pomanjkanje blaga. Narodna banka jih je izdajala samo deloma.

CURIH: Beograd 6.85, New-York 568.50 London 24.50, Pariz 28.50, Milan 24.05, Praga 16.60, Budimpešta 0.0061, Bukarešta 2.42 Sofija 4.05, Dunaj 0.0090 ena osminka.

TRST: Beograd 27 do 27.35, Dunaj 0.0320 do 0.033, Budimpešta 0.0250 do 0.03, Praga 67 do 67.50, Bukarešta 9.25 do 9.75, Pariz 115.25 do 116.25, London 99.30 do 99.50, New-York 22.90 do 23.05, Curih 404 do 407, valute: dinar 27 do 27.35, avstrijske krome 0.092 do 0.093, dolar 22.85 do 23, 20 zlatih frankov 87.50 do 88, uradni tečaj zlate lire 444.20.

DUNAJ: Devize: Beograd 840 do 844, Berlin 16.90 do 17.20, Budimpešta 0.76 do 0.82, Bukarešta 307 do 309, London 306.90 do 307.90, Milan 3084 do 3086, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3572 do 3588, Praga 2077 do 2087, Sofija 498 do 502, Curih 12.485 do 12.585, valute: dolarji 70.460 do 70.860, levi 482 do 490, nemške marke 16.30 do 16.70, funti 304.500 do 306.100, francoski franki 3545 do 3575, lire 8090 do 8110, dinarji 885 do 841, poljski zlati 13.690 do 13.770, levi 360 do 364, švicarski franki 12.960 do 12.440, češke krome 2002 do 2078, madžarske krome 0.71 do 0.77.

NEW-YORK: Beograd 120, Berlin 24, London 481 ena osminka, Pariz 506, Curih 1759, Milan 434.50, Dunaj 14 ena osminka, Budimpešta 11.75, Praga 292.50, Bukarešta 43.75.

NOVI SAD, BLAGOVNA BORZA:

Pšenica baška 79 do 80 kg. 2 odst., 292 do 300, koruza baška 225 do 230, sremiska 230 do 232, baška za junji in julij 295, moka št. »00« 450 do 460, št. »3« 365, št. »6« 338. Prompt pšenice 20 vagonov, koruze 20 vagonov, moko 10 vagonov. Tendence slaba.

Občinske volitve v okolici Celje

Te dni so nabili na desko okoliške občine celjske od politične oblasti potrjene kandidatne liste peterih strank za volitve za občinski zastop v ponedeljek, dne 16. t. m. Volilne škrinice bodo stale po sledečem redu: 1. lista Slov. ljudske stranke (klerikalna), 2. lista Socijalistične stranke Jugoslavije (Korenova), 3. lista Splošne socijalistične delavske stranke (Bernotova), 4. lista Gospodarske stranke (Združeni narodno - napredni volilci) in 5. lista Nepolitične občinske stranke (nemškutarska). Volilni boj se vrši do sedaj podrobno in še skoraj neopaženo. Zastopnikom klerikalne liste manjka potrebne širokopotezne gospodarskega programa, ki je za zboljšanje precej desolantnih občinskih razmer v okoliški občini nujen potreben. Ze dosedanj klerikalni občinski odborniki so pokazali v občinskem zastopu skrajno reakcionarno mišljenje. Da bi ga tem bolj krili tudi za bodoče, gredo v volilni boj z raznimi avtonomističnimi frazami, ki naravno ne bodo zboljšale gospodarskih razmer v občini. Pobijata se med seboj dve socijalistični stranki, Korenova, ki očitno kaže svojo jugoslovansko ime, in Bernotova, recte Leskovškova, ki plava popolnoma v brezdomovinskem ruskem internacionalizmu. Jasno je, da bodo zadnji volili le največji zaslepljenici. Peta lista »Nepolitične občinske stranke« je slovenski javnosti že dovolj znana. Ni si upala s svojo pravo nemškutarsko barvo na dan, ker se vedno dela v smislu in po taktiki nekdanje štajercijanske stranke, ki si ni upala nikdar med svojimi zaslepljenici pokazati pravega nemškega lica. Dvaindvajset kandidatov je dosedaj na tej listi že preklekalo svoje ime, ker so baje prišli nanjo vsled »napačnih informacij«. Ze to dejstvo disjunktificira to listo, ki mora na dan volitev doživeti popoln poraz. Na nemški velekapital, ki si ne upa v ospredje, ker bi se sicer v raznih dobičkonosnih jugoslovanskih kapitalističnih podjetjih popolnoma diskvalificiral, se občajajo razni mali ljudje, v prvi vrsti obrtniki. S temi bo treba izpregovoriti odkrito besedo. To, kar dela neupravičeno laški fašizem z našimi rodnimi brati na zaslužjeni slovenski zemlji, ki je bila sto in stoletja last počestne slovenske duše, storimo upravičeno lahko mi proti našim narodnim izdajcem, ki so nam ravno tako dolgo dobo let pletli bič ter rušili slovenskemu človeku na njegovi lastni zemlji njego-

govo najprimitivnejšo eksistenco. Upravičeno je, ako zahtevamo, da se vsem tistim ljudem, ki si še upajo v svobodni in nacionalni državi očitno kazati svoje renegatstvo in s tem protidržavno mišljenje, odvzame koncesija in da tistim, ki jo po svoji moralni kvaliteti v resnici tudi zaslužijo. Javno vprašamo g. Petschucha, ki je vodja vse te ogabne nemškutarije v celjski okolici, ali se še spominja, kdo mu je ohranil, oziroma preskrbel ob prebratu njegovo eksistenco. Z ozirom na dogodke iz l. 1912., ko je bil kolovodja napada na Sokola, te milosti gotovo ni zaslužil. Povemo vsem tistim, ki jemljejo danes z raznimi koncesijami eksistenco možnost našim dobrim slovenskim ljudem, da jih bomo znali z njimi v slučaju izživljanja in narodnega izdajstva tudi obračunati. V pošteno vrsto tistih, ki jim je gospodarsko delo v okoliški občini prva in najvišja naloga, so se strnili vsi narodno - napredni volilci celjske okolice. Ze nosilce Gospodarske kandidatne liste gosp. Vinko Kukovec, stavbenik na Lavi, jamči za to, da je ta lista za vsakega trezno mislečega občana najprej in edino upoštevna vredna. Na listi najdete same izkušene narodno - gospodarske delavce iz vseh slojev in poklicev, ki so že s svojim lastnim gospodarstvom pokazali ono visoko zmožnost, ki jo tirja komunalno delo, ne le v slepem prikri-mavanju in glasovanju, ampak v modernem in inteligentnem mišljenju ter v doslednem izvrševanju pametnega gospodarskega programa.

Pokvarjena mladina

Komunistična revolta, ki je povzročila tragično smrt 7 ljudi, sloni predvsem na komunistični omladini. Ko so komunisti enkrat spravili v nesrečo premmnoge starejše delavce in so treznejši možje začeli dvomiti nad izvedljivostjo komunističnega programa, so se prekucahi spravili na mladino. Začeli so organizirati vajence, akademike, srednješolce in delavski naraščaj. Celo na učiteljske so zasejali kuzo. Da naša »Alma mater«, kjer je polno separatistične zalege, ne more biti brez komunističnega »Vstajenja«, si lahko mislimo. Vajence hujskajo zoper gospodarje.

Glavni kontingent komunistov so mladeniči v predvojniški dobi. Moskoviči so obupali nad sedanjo generacijo. Revolucijo naj izvrši bodoči rod. Mladina, še vsa v spominu na vojni nered, brez globlje izobrazbe, nagnjena v brezdelje, rada naseda fantastič-

Naši kraji in ljudje

Dr. Oton Pirkmaier

novi veliki župan za mariborsko oblast

Rodil se je v Framu pri Mariboru t. 1888. Univerzo je študiral v Gradcu in na Dunaju ter l. 1912. stopil v službo pri štaterskem namestništvu v Gradcu, kjer se je udeleževal zlasti v gospodarskem oddelku. Prihodnje leto je služboval pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradcu. L. 1914. je bil premeščen v Ptuj k okrajnemu glavarstvu, kjer je služil ves čas vojne do prevrata, ko je bil imenovan za okrajnega glavarja.

Poznavajoč rane slovenskega kmeta, je izdal v obrambo pred revizijskimi l. 1918. brošuro. «Naše krušno vprašanje», ki je vzbudila zlasti v avstrijskih kmetijskih družbah senzacijo. Ta spis je mnogo pripomogel k omilitelju revizijske prakse. Kot pisatelj se je dr. Pirkmaier ponovno ukvarjal s strokovnimi razpravami o ustavi, obliki uprave in drugih pravnih vprašanjih. Pisal je o teh problemih v benigranskem strokovnem tisku, v slovenskem tisku pa je objavil tudi članke o aktualnih gospodarskih in upravnih problemih.

Gosp. Pirkmaier je eden najodličnejših slovenskih uradnikov v politični upravi, ki ga poleg velikega znanja nista nič globoko umevanje ljudskih potreb ter dobrotnost in ljubeznivo obhajanje z vsakomur. V ptujskem okraju, kjer je služboval do zadnjega časa, si je pridobil velike simpatije in spoštovanje pravičnih pristašev prav vseh strank, posebno pa onih, ki so kdaj iskali pri njem nasvetov ali pomoči.

Spomenik kralja Aleksandra v Domžalah

Na binkoštno nedeljo popoldne se je vrtilo na Slokarjevem vrtu v Domžalah odkritje spomenika kralja Aleksandra, prvega v Sloveniji. Izredno slavlje je privabilo mnogo okoličanov, k so ogledovali z zastavami okrašen trg. Zbrano množico je nagovoril domžalski občan g. Andrej Slokar. V vznemirjenem govoru je poudarjal namen slavnosti in pozival narod k ljubezni do domovine in vladarja. Za njim je okrajni glavar dr. Ogrin v krašnem govoru priporočal ljudstvu, naj si spomenik našega kralja postavi vsak sam v svoje srce. Govorili so še gg.: župan A. Skok, S. Krmpotič v imenu Orjuna in dr. Potokar v imenu Jugoslov. Matice. Domžalska godba je zasvirala narodne himne, nakar se je razvil impozanten sprevod po Domžalah. Slavnosti so prisostvovali: šolska mladina pod vodstvom učiteljstva, akcijska četa Orjuna, Sokol,

gasilci, Jugoslov. Matica, občinski odbor, razna društva, državni in drugi uradi. Pod vodstvom g. pukovnika je bil pri odkritju častniški zbor kr. smodnišnice v Kamniku.

Spomenik je nabavil zaveden rodoljub g. Andrej Slokar. Izgotovil ga je naš rojak, akademični kipar Tine Kos, doma iz Moravč. Oba sta dala Domžalam mnogo lepega, eden v umetnosti, drugi v okrašanju trga. Prvi spomenik kralja Aleksandra v Sloveniji je Domžalam v ponos in kras.

Trstenjakova proslava

Ormož, 9. junija.

Od Ljubljane naprej do Ormoža je zbiral vlak na vseh večjih postajah na jasni solnični binkoštni pondeljek čestilce pokoj. Davorina Trstenjaka, ki so hiteli v skrite Krčevine, da prisostvujejo odkritju spominske plošče na njegovi rojstni hiši. Bil je prekrasen dan, lep praznik, vreden prelepe vzvišene ideje pok. Davorina.

Veliko množica izstopi ob 11. uri popoldne iz vlaka v Ormožu. Na postaji po zdravilja g. nadučitelj Rajšp v imenu ormoškega učiteljskega društva, v imenu ormoškega Sokola in mestne občine starosta br. Krivec. Hrvanje so vednoma prišli že na predvečer. Dolga je vrsta čestilcev velikega pokojnika, ki se vije po pešpoti skozi bujna polja, mimo v drevju skritih kmetijskih hiš. Sokolske srceje rdeče. Na desni spodaj svetlika v zelenju Drava. Na obzorju groze temni oblaki. Huda soparica duši in tišči. Prilazni, zeleni Hum se bliža. Ko mu pridemo z leve v bok, se začujejo topiči. Še nismo na cilju. Sprejme nas hlad senčnatega gozdiča. Kmalu nato krene pot navzgor, mal ovinke in že opazimo na majhni višini rojstno hišo drugega pokojnika. Preprosta hiša s slamo krita. Tipičen slovenski dom med sadnim drevjem, naokrog zelena trata. Na visokem drevesu vira dolga slovenska zastava. Na položnem bregu vse polno kmetijskega ljudstva, godba igra, možnarji pokajo. V senci hrastu pred hišo je napravljen iz brezovih vej govorniški oder.

Nekoliko odmor, da se oddahnemo in razgledamo. Vidimo prof. Skaviča, po verjenika UJU Zagreb, ki je privedel precejšnje število hrvatskega učiteljstva. Zagrebško učiteljsko društvo zastopa g. Vereš, bosanski učiteljstvo g. poverjenik Šušljic. Zastopana je Slavonija po reprezentantu osješkega učiteljskega društva, ki nosi pokojnikovo ime. Stevilno delegacijo sta poslala Varaždin in Čakovac. Na čelu mnogobrojnega slovenskega učiteljstva stoji njegov starosta g. ravnatelj Jelenc. Skoro vsa učiteljska društva mariborske oblasti so navzoča z večjim, manjšim zastopstvom. Med ostalimi prisotnimi smo opazili tudi pesnika Cvetka Golarja.

Bliže zgoraj ob hiši, skromno ob strani, je zbrano najbližje pokojnikovo sorodstvo. Prispela je iz Zagreba pokojnikova žena, dobra vdova Barbara s hčerjo in nečakom. Prispel je njegov sin, profesor iz Siska. Dva še živeča brata sta kmetiska gospodarja v bližini. Na domu pa gospodari nečak.

Dnevni red razglasil vedno mladi in agilni humski nadučitelj g. Porekar. Predsednik ormoškega učiteljskega društva g. Rajšp otvori slavnost s pozdravnim nagovorom in prečita med drugim pokojnikovo pismo k slavnostnemu odkritju spominske plošče pok. voditelju hrvatskega učiteljstva Filipoviću, ki je tako značilno za plemenito srce pok. Davorina. Okrajni šolski nadzornik g. P. Fleró pozdravlja novega mariborskega velikega župana.

Na slavnosti oder stopi g. prof. Skavič in slika v dovršenem slavnostnem govoru življenje in delovanje Davorina Trstenjaka. Navzoča pestra množica z zanimanjem posluša. Po končanem govoru zapoje navzoči pevski zbor Središča

nov pod vodstvom g. nadučitelja Čulka «Od Urala do Triglava». Po govoru pade zagrinjalo raz spominske plošče. Vse oči so uprte vanjo. Ni to običajna marmornata spominska plošča z vklesanimi zlatimi črkami. Basrelief v bronu: profil pokojnikov v mehkih linijah, vsa plemenitost blagega pokojnika je vilita v te mehke poteze. Levico polkida na dečkovo glavo, desnico drži detetu na rame. Na oder stopi g. Zlata Kovačević - Lopašičeva iz Zagreba in govori v spomin pokojniku, svojemu nepozabnemu učitelju v Karlovcu. Spominja se ga, kako je hodil roko v roki z ondostnim popom za praporem, na katerem so stale besede: Istina i pravo. V imenu Sokolstva pozdravlja starosta varaždinskega Sokola in podstarosta mariborske župe. — Vrsto govorov zaključuje pokojnikov sin, profesor v Sisku, z zahvalo v imenu sorodstva.

Prelepo slavnost je završila v sosednem gaju s petjem in godbo narodna zabava, ki je ni mogla trajno motiti niti deževna nevihta.

Anton Bončar

Največji — sokolski dobrotnik

Na sokolski praznik, praznik dela in sokolske vztrajnosti, binkoštno nedeljo zvečer, je prenehalo biti v Ljubljani srce največjega sokolskega dobrotnika — brata Antona Bončarja, hišnega posestnika in gostilničarja na Sv. Petra cesti. Ni mu bilo usojeno, da bi se udeležil slovesne vzdave spominskih kamnov na njegovem ljubljenskem — sokolskem Taboru, kajti Nemesis je hotela, da bo Anton Bončar po dnevih sokolske slave in zmage položen na Taboru na — mrtvaški oder kot nema, a svetla priča prezimne sokolske požrtvovalnosti, bodreč sokolske bratske trume k novim naporom in novim zmagam.

Anton Bončar je bil iz znane ugledne ljubljanske obrtniške rodbine. Do vršnih gimnazij v Ljubljani, se je posvetil juridičnim študijem, ki pa jih je sredi prekinil in prevzel po svojem umrlem stricu dobro vpeljeno obrt, ki jo je še izpopolnil. Kot navdušen narodnjak in jeklen napredni značaj se je živahno zanimal za razvoj nacionalnih društev, kakor tudi za politično življenje. Leta 1911. je bil izvoljen v ljubljanski občinski svet, v katerem se je marljivo udeleževal kot predsednik ali referent v odsekih. Jugoslovenska ideja in demokratska misel sta imela v njem zvestega pristaša in vnetega pobornika. Sam osebno skromen, ni silil nikdar v ospredje, z veseljem pa je podpiral narodna in demokratska društva z nasveti in gmotno. Dolgoletna zavratna bolezen, kateri se je končno pridružila še sušica, je polagoma uničevala pokojnikovo orjaško telo. Pred nekaj meseci ga je za vedno priklenila na bolniško posteljo, odkoder je z zanimanjem sledil razvoju dogodkov, posebno za za gradnjo Tabora, ki mu je najbolj prilastel k srcu. Zavedajoč se, da zanj ni več

leka, je že pred meseci obdaril Društvo za gradbo Sokolskega doma na Taboru z naravnost kraljevskim darom in postil s tem največji dobrotnik Sokolstva. Spomnil se je tudi Sokola v Ljubljani in Štepanji vasi, šentpetrske podružnice CMD, napred. polit. in gospodarskega društva za šentpetrski okraj, čegar marljivi odbornik je bil, Glasbene Matice, Ljubljanskega Zvona in Slavca ter Slov. planinskega društva.

Bončarjeve zemske ostanke so prepeljali danes jutraj na Tabor, odkoder se bo vršil ob 5. popoldne žalni sprevod. S svojim viteškim činom si je postavil sam najlepši spomenik.

Binkošti v Bohinju in na Bledu

Zdaj, ko nam je Italija izrgala Postojno z njenimi podzemskimi čudeži in so potrebni za obisk slovitte jame dragi vizitir, ni mogoče izkoristiti binkoštnih praznikov drugače kakor za izlet v romantično Gorenjsko. Ko te vlak zvečer pred prazniki pripelje v Boh. Bistrico in se pred teboj v bohinski dolini odpre zvezdnato nebo, te opije že sama radost nad mislijo, da je ta prekrasen košček zemlje naš. Onkraj bohinskega predora je Italija, nad Jesenicami začne Avstrija; naš je samo še blejski trikot, a to ozemlje kar ga je ostalo, odtehta mnogo blejskih misli na ono, kar so našega dobili tujci.

Lepo binkoštno nedeljsko jutro, sveže, solčno, a ne presoparno, te izvabi iz Boh. Bistrice poš na pot. Gorska klima se čuti ob vsakem koraku; pot, ki je precej razorana, ker jo menda bolj popredkoma popravljajo, te celo nič ne moti. Narava je milejša od vseh ovir in premaga vse sovražnike.

Spotoma srečuješ polno avtomobilov, potniških, ki oskrbujejo promet med Bistrico in jezerom ter privatnih. Turistov je največ iz Zagreba. Lepemu gorenjskemu kotu se ne morejo dovolj načuditi. Slovenija jim je simpatična; ne le po krajih, ampak tudi po ljudeh.

Bohinsko jezero sprejme popotnike z dostojanstveno mirnostjo, z blagimi niansami zelene barve, med katerimi prevladuje olivna, in s tišino, ki je doma samo pod gorskimi velikani. Par hotelov in nekaj privatnih penzij mudi izletnikom in letoviščarjem prijetno razvedrilo. Najprej te pozdravi Sv. Janez in vila «Zlatorog», potem Sv. Duh, vila «Mira» in mimo vojaškega pokopališča dosepeš po eni strani v hotel «Zlatorog», ki je last Slov. plan. društva ter v penzijo in restavracijo «Zagreb», ki leži nekoliko višje v lepem zatijahu in odkoder se ti odpira nekoliko razgleda na slap Savice.

Botanik ima v tem kraju, kjer se meča zdravilni zrak vode z gorskim zrakom, mnogo opravila. Travniško - gorska flora je tu bogato zastopana in ljubitelju narave se kar milo stori, če pomisli, da izgine vse to v prozaični kravlj želodec. Vožnja po mirnem jezeru je divna. Prešeren je pač vedel kaj dela, ko je izbral ta del naše zemlje za pozorišče svojega «Krstja pri Savici».

Večerna pešpot od jezera v Boh. Bistrico je prijetna. Potem, ko si se navzli teh naravnih krasot pač kmalu opaziš, da cesta od jezera v Bistrico kriči po popravilu. Toda avtomobili se ne zmenijo za to; njihove plašče plačujejo potniki, ki čutijo kožo samo na koži, v žepu pa pozabijo nanjo kadar potrebujejo.

Na mehkem ležišču v solidnem bistriškem hotelu te pozdravi pondeljko jutro. Zarja je sicer čemerna in baš ne vabi v naročje svobode, toda sklep, da je treba ta dan še nekam naprej, te premaga in vrže iz postelje. Z jutranjem, ki oddrda proti Jesenicam nekoliko pred šestimi, se kmalu pripelješ na postajo Dobrova - Vintgar, odkoder je urežba skozi šum in Vintgar proti Bledu. Šum in Vintgarju se človek ne nadivi z lepa; čim večkrat ju vidiš, tembolj prilepaš v skrivnost matere narave, ki je obdarila Gorenjsko s tolikimi krasotami.

Pot skozi sotesko je letos temeljito popravljena in prav nič ne utruja. Iz premembe nudi toliko, da te misel na dolga in monotonost še od daleč ne odlože. Slednjič dosepeš po dobri uri hoda v Gorje in z Gorij na Bled.

Natura je bujna in obeta najlepše sprije, Mož, kateri se mi medpotoma pridruži pa mi na vprašanje, kako je z letoviščarji na Bledu odgovori, da je letošnji obisk prilično podel in da so Blejci nekoliko razočarani. En sam obisk v restavraciji ti pove, kaj je vzrok temu. Denarno pomanjkanje se čuti že tudi v letoviščarskih krajih, ki poglavje o solidnih cenah v lastno škodo premalo vpoštevajo.

Na gradiču «Suvobor» vira kraljeva zastava, na otok se neprestano dovažajo skupine izletnikov, zvonček zvoní in prosí, «molitve nosi pred božji troni»... Polagoma se nebo še bolj sčemerí, veter zapodi valove na jezeru nekoliko hitreje in ko vstopajo številni potniki na Letah v vlak se prijetno oddahnejo ob misli, da so pravočasno ubežali dežju, ki se podi za vlakom in vleče svoje težke breme proti Ljubljani.

REMINGTON Mod. 12
brazilski pisalni stroj
FRANC BAR Cankarjeva nebr. 5. Tel. 407

Dopisi

LITJA. Vse nacionalne organizacije Litije in Šmartna (Orjuna Litija-Šmartno, Sokol Litija-Šmartno, Jug. Matica, Pevsko društvo «Zvon», Pevsko društvo «Lipa», JDS.), zbrane na žalnem zborovanju dne 5. junija v Litiji, so sprejele sledečo resolucijo: Globoko užaljeni nad bridko izjugo treh naših najidealnejših borec, ki so postali žrtve zločina zavrtnega napada, prisegamo večno zvestobo jedinstvu naroda in države. Pozivljamo vse tiste elemente, ki ščuvajo nerazsodno maso proti jedinstvu države in nacionalni misli, naj prenehajo. Nikdar se ne bo posrečilo naše mile Jugoslavije, za katero je dalo življenje toliko naših bratov, razkrojiti ali razdeljati. Še nas je in še veliko nas je, ki bomo znali v vsakem slučaju braniti in tudi umreti za domovino. Dalje pozivamo merodajne oblasti, da omogočijo vsem narodnočutnim Jugoslovenom vsikdar in povsod, brez bojazni za življenje, javno izražati svoj nacionalni čut. Na vsa pripadnike nacionalne misli pa apeliramo, da se čim tesneje oklenejo in pomnožijo vrste Organizacije Jugoslovenskih Nacionalistov.

LASKO. M. Lapornik in A. Weber, ki sta preklela svoje podpise na nemškutarski listi, sta te svoje prekleto zopet preklela in se odločila vendarle kandidirati. Srečno poglavarstvo, namreč g. dr. Hacin, je te preklele vzela radevolje v vednost ter od okrajnega glavarstva v Celju že črtana kandidata zopet vpisala. Pri vpilvanju na Webera sta se odlikovala zlasti Fretze in Hermann Korl, ki je izvolil zagroziti «Ich werde den Demokraten schon zeigen» in da bo zdaj začel on delati za gospodarsko listo. Fretze za pa je pri isti priliki govoril o «Windische». Torej še v sedanjih časih smo izpostavljeni žaljenju od strani nemškutarjev! Čudimo se, da oblastvo take izrazito nemškutarske liste nemudoma ne razveljavi. Čemu imamo zakon o zaščiti države?

SV. LENART V SLOV. GOR. Tukaj, šnja mešč. šola priredi od 15. do 17. t. m. šol. razstavo. Vstop je vsakomur prost od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 4. popoldne, izvezem 17. t. m., ko se razstava zaključí ob 12. uri. Vsi prijatelji šole so vabijo. Vpisovanje za bodočo šolsko leto se vrši v nedeljo dne 29. in v pondeljek dne 30. junija vsakokrat od 9. do 12. ure v ravn. pisarni. Vabijo se vsi učenci in učence za čim mnogobrojnejši priglas. Pogoj: z dobrim uspehom dovršeno 5. šolsko leto ter spremstvo staršev, oziroma njih namestnikov. Opozarja se, da se l. razred ne otvori, ako se ne prikladi najmanj 30 uporabnih novincev. — Ravnateljstvo.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sreda, 11. ob 15.: «Mogočni prstani». Mladinska predstava za otroke osnovnih šol kranjskega okraja. Izv. Četrek, 12.: «Zgubljene duše». P. Petek, 13.: Izprito. Sobota, 14. ob 15.: «Mogočni prstani». Mladinska predstava. Izv.

Ljubljanska opera.

Sreda, 11.: «Carjeva nevesta». A. Četrek, 12.: «Tosca». Poslovilni večer gđ. Zikove in g. Šimenca. Izv. Petek, 13.: «Traviata». Govorjanje operne pevke Anke Milčiče. E. Sobota, 14.: «Carjeva nevesta». B. Nedelja, 15.: «Pikov dama». Na čast gostov kongresa Udruženja vojnih invalidov. Izv.

Poslovilni večer gđ. Zikove in g. Šimenca. V četrtek zvečer bo imela ljubljanska gledališka publika zadnjič priliko slišati naša priljubljena pevca gospodično Zikovo in g. Šimenca, ki bosta pela v Puccinijevi «Tosci». Gđ. Zikova nastopi ta večer sploh zadnjič na našem opernem odru. G. Šimenc bo pel še enkrat, in sicer v «Pikovi dami». Ne dvornimo,

Rihard Strauss

1864. — 11. VI. — 1924.

Danes slavi glasbeni svet — posebno nemški — 60letnico vodilnega glasbenika sedanje dobe. Rihard Strauss je skladatelj, ki se ni imel boriti kakor drugi slavni glasbeniki z življenjem in njegovo krutostjo, nasprotno mu je bila umetniška pot od početka posveta z rožami.

Rojen je bil v Monakovem dne 11. junija 1864. Njegov oče je bil kr. bavorski komorni godbenik in virtuoza na rog. Tako je mladi Strauss že doma prejel ves potrebni nauk in pa veselje do glasbe. Nadaljni potek njegovega življenja je uprav triumfalen; povsod so ga slavili kot «drugega Mozarta». Njegove skladbe so igrali najboljši orkestri in solisti in ves svet ga je obkledal s častmi. Deloval je v različnih nemških mestih kot kapelnik, ravnatelj opere in profesor; leta 1908. je dobil naslov «Generalni direktor». Razne univerze so ga imenovali častnim doktorjem in del

časa je zavzemal mesto prvega ravnatelja berlinske in dunajske opere, kjer še sedaj deluje v tej funkciji.

V svojih skladbah je Rihard Strauss skrajno programatičen; v tem oziru je naslednik žensalnega Francoza Hektorja Berlioz, katerega «Nauk o instrumentaciji» je tudi nanovo izdal in izpopolnil. Med njegovimi deli so najvažnejša programatične kompozicije za orkester: «Italijske», «Don Juan», «Macbeth», «Smrt in poveljanje», «Till Eulenspiegel», «Don Quijote» (1897) «Življenje junaka» (1898), «Sinfonia Domestica» (1900) in «Alpska sinfonia» (1915). Mnogo uspeha so imele njegove opere, oziroma uglasbene drame: «Saloma» (po Oscarju Wildeju) «Elektra», «Rožni kavalir» in «Ariadna na Naksu»; leta 1913. je zložil balet «Jožefova legenda», ki ga je dal uprizoriti v Parizu. Letos pa so marca meseca na Dunaju dali v sijajni opremi njegov najnovejši balet «Schlagobers» (za Berlin: «Schlagobers»).

V vseh njegovih skladbah prevladuje njegova skrajna spretnost in izrabljanje materiala nad domisleki. Mnogi in celo najboljši nemški esteti in kritiki (dr. Storck, Paul Bekker) ga principiarno odklanjajo, češ, da zasleduje pri svojem delovanju le kupčijske cilje (v čemer res prekaša vse dosedanje skladatelje); drugi spet hvaležijo njegovo vse kakor fenomenalno iznajdljivost v dramatičnih in lirskih instrumentalnih

efektih, ki so jih njegove skladbe polne do prenasitenosti.

Za proslavo njegove 60letnice se že mesec dolgo vršijo priprave po vseh večjih nemških mestih, posebno pa na Dunaju. Glasba celega leta stoji v tem znamenju in vsa gledališča ter koncertna podjetja tekmujejo v vzornem podajanju Straussovih skladb. — Pri nas se dozdaj še nikdar ni izvajalo niti eno delo tega svetovnega skladatelja! Zablago smo še vedno po stari navadi tudi v glasi še približno 50 let za sodobnostjo.

Iz repertoarja beograjskega gledališča. Beograjsko gledališče ima sedaj na sporedu sledeči repertoar: Potera (komedija), Coppelia (bolet), Tosca (z gostom baritonistom Vučkovićem iz Zagreba), Kralj Lear (Shakespeareova tragedija), Mignon (v operi); Gaudeamus (Andrejeva komedija iz dijaškega življenja), Zona Zamfirova (dramatizacija po Sremčevem romanu), Petrovičev «Pijusak» itd. Tri francoske enodejke (Literatura, Steklenice, Koža) se ponavljajo, ker je dosegel večer «Soirée libre» dober uspeh.

Gostovanje ruskega baritonista Holodkova v Zagrebu. V četrtek zvečer gostuje v zagrebški operi ruski baritonist Pavel Holodkov, ki je pel parkrat na koncertih tudi v Ljubljani. 12. junija nastopi v «Ojneginu», dočim je v torek zvečer pel v «Bajazetu».

Javna produkcija Dramatične šole Udruženja gledaliških igralcev je sinoči predstavila nekaj najbolj naderjenih goincev. Vsi so deklarirali ali izvajali odlenke iz dram v stihih. Najboljša sta bila in igrali: gg. Vide Juvanove, Saneina in inigralk: gg. Vide Juvanove, Saneina in Gorkupove — gđ. Storoja, g. Jan. Oba imata polna, zvonka, modulacij sposobna organa ter sta tudi zunanje simpatično kvalificirana. Čustveno, le prethito, je deklarirala gđ. Gradnova, ambiciozen je g. Šmerkolj in uestrel je tudi g. Markič. Vobče imajo gojenci večinoma še previsoke organe. Ko se jim potemne in okrope, bodo vsi brez izjeme dober naraščaj. Gospod Lipah je očividno dober učitelj. Preljel je zaslužen šopek. Gđ. Storoja, ki smo jo videli že na šentjakobskem odru v glavnih vlogah, pa bi bila vsakokrat nadpolna pomnožitev ženskega ansambla. Zanimiv večer, žal, da je bilo gledališče skoraj prazno.

Fran Molnar gledališki ravnatelj? — Madžarski komedijograf Fr. Molnar, ki je po svojih delih (Vrag, Lillom itd.) znan tudi pri nas, namerava prevezeti budimpeštansko gledališče za uprizorjanje komedij in veseligrice ter postati njegov ravnatelj.

Zdravstveno stanje dr. Hilarija, režiserja praškega «Nar. divadla», katerega je pretečene dni zadela kap, se je nekoliko popravilo. Zdravniki upajo, da se jim posreči obrniti zaslužnega kulturno-

Domače vesti

* **Kraljevska dvojica v Varaždinu.** V kraljevo kolo jahačev je prošlo nedeljo priredilo vaskoletno veliko dirko, katero je incognito posetil tudi kraljevski par, ki se je v avtomobilu pripeljal iz Bleda preko Ptujja in Ormoža v Varaždin, kjer sta bila kralj in kraljica svečano sprejeta. Vkljub temu, da se je vest o prihodu kraljevske dvojice razširila šele v zadnjem trenutku, je bilo vse mesto v zastavah. Vožnja skozi mesto na dirkališču je bila uprav triumfalna. Kralj Aleksander, dobro razpoložen, je bil v uniformi gardnega generala, kraljica Marija v popolni obleki. Čim se je kraljevski par približal dirkališču, je občinstvo dolgo in s frenetičnim navdušenjem aklamiralo kraljevo dvojico, za katero je bila pripravljena posebna loža, pred katero so pričakovali vladarja podtajnik Wilder, veliki župan dr. Zucco, zastopnik oblasti in Kola jahačev ter številni korporaciji in društva. Mestni župan Podgajski je pozdravil kralja z lepim jugoslovanskim govorom, njegova hčerka pa je izročila kraljici krasičen šopek cvetja. Kraljevska dvojica je ostala v loži dve uri ter se po kratkem cerilu ob petih odpeljala na historični grad Trakošan, odkoder se je z avtomobilom vrnila na Bled. Prvi kraljev boravek v Varaždinu je bil pravi narodni praznik.

* **Novi komitet Južne železnice.** Prejšnji komitet Južne železnice je razrešen in je minister sabotaža imenoval za nove članke komiteta v smislu čl. 282. fin. zakona za leto 1924-25. gg. Tagomera Alaupoviča, dr. svetnika (predsednik), dr. Gregor Zerjava, minister n. r., Ivana Bonarja, industrijalec, Ivana Mohoriča, tajnika Trg. komore v Ljubljani, Ivana Kulmera (Zagreb), I. Radolovića (Beograd), Miha Protića (Beograd) kot članke.

* **Med kandidati za pomočnika ministra** prosvete se med drugimi navajata imeni gg. Lazar Knežević in Jeremija Živanović. Odloči se v bližnjih dneh.

* **Himen.** G. Josip Zupančič, urednik «Slovenskega Naroda», se je poročil z gospodično Mileno Pirčevno, hčerko g. doktora Maksa Pirca, odveta in v Ljubljani. Bilo srečno!

* **Na izročeno željo in poslednjo voljo** padlega I. tajnika Oblastne Orjune gospoda Ph. Mr. Fr. Slajpaha, da bi bilo skrbjeno za njegovo dečo, so vpsali upravnistvu «Jutra» znesek 300 Din sledeči gg.: odvetnik dr. Stefan Rajh 100 Din, notar dr. Vilko Maurer 100 Din, sodnik Anton Savelj 30 Din, vladni tajnik doktor Tina Čuš 30 Din in sodnik Anton Lovšin 40 Din, vsi iz Kočevja.

* **Darovi.** Namesto venca na krsto blagopokojnega sokolskega dobrotnika g. Antona Bonarja, so darovali za zgradbo Doma na Taboru: rodbina g. Josipa Furka 300 Din, g. Leopold Zupančič 300 Din in g. Steško Miholič 100 Din.

* **Izmena okrajnih šolskih nadzornikov** se izvrši v kratkem v Sloveniji.

* **Vprašanje avansa južnim železničarjem.** Minister sabotaža je, priznavajoč pravo bivših južnih železničarjev na povsem enake prejemke zlasti tudi na avansu, kakor so jih prejeli državni železničarji, pozval novo sestavljeni komitet južne železnice, da mu v smislu čl. 282. fin. zakona stavi potreben predlog za izplačilo avansov in njih pokritje.

* **Razpisana službena mesta.** Ministrstvo za kmetijstvo sprejme v začasno službo pet živinorejskih (mlekarskih in siraških) strokovnjakov za vodstvo živinorejskih postaj, ki se bodo v kratkem na novo osnovali. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v «Uradnem listu», ustna pojasnila se pa dobe pri odseku za kmetijstvo v Marjanišču v Ljubljani.

* **Pekrainska zadruha trgovskih vrtnarjev** za Slovenijo vabi svoje člane na 3. občni zbor, ki se vrši dne 22. t. m. ob 9. dopoldne v Ljubljani v salonu «Pri starem tiskarju» v Kolodvorski ulici. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil, zato se p. n. članstvo vabi, da se tega

ga delavca pri življenju. Hilarja bo nadomestoval do okrevanja režiser Dostal.

* **Razstava ruskih knjig in grafik v Jakopičevem paviljonu.** Včeraj ob 17. uri popoldne se je v Jakopičevem paviljonu pod Tivolijem otvorila razstava ruskih knjig in grafik, katero je priredila Ruska Matica. Z mirno vestjo lahko zapišemo, da ta razstava ni bila odveč. Severda popolnosti ne nudi, toda i to, kar na ogled, je za naše razmere toliko poučno, da je prireditelj vredna obiska siehernega ljubitelja grafične obrti. Na pulnih vidimo veliko število ruskih knjig, večinoma povojnih edicij, izšlih v inozemstvu. Oporna knjig je lepa, deloma vzorna, v splošnem pa taka, da lahko služijo našim založništvom za vzgled. Zlasti mladinska literatura je na višku. Grafična dela še niso vsa dospela; upati je, da se izpopolni razstava z njimi v prihodnjih dneh. Kar pa je grafik že sedaj razstavljenih, kaže, da so Rusi tudi v tej panogi mojstri. Bil bi že čas, da se različne «slike» tujega izvora v naših domovih nadomestijo z rusko grafiko, ki je ne samo lepa, ampak tudi dobra. Poset razstave moremo samo priporočiti. Vstopnina 5 Din, za dijakke 1 Din.

* **Proslava Emila Zole v Parizu.** 15. tega meseca se v Parizu na svečan način odkrije spomenik francoskemu pisatelju Emilu Zoli. Spomenik bo stal na križišču ulice Emila Zole in Rue Violette. Vanj bodo vklesane pisateljeve besede: «Resnica je na poti in zadržati je ne more nobena stvar.»

občnega zbora sigurno polnoštevilno udeležiti.

* **Smrtina kosa.** V nedeljo je preminul g. dr. Jakob Pirnat, graščak v št. III. lili pri Velenju. Pokojnik je bil odlični narodni delavec in vrl naprednjak. Udeleževal se je zlasti na zadržnem polju in je bil mnogo let tudi ravnatelj Saleške posejilnice in hranilnice v Velenju. — V Domžalah je umrla v nedeljo po kratki bolezi uradnica tovarne «Bistra» gđ. Tea Czernak. — V Vranskem je umrl v soboto zvečer v starosti 81 let g. Fran Woschnig, sodni uradnik v pok. — V Celju je preminul 7. junija g. Ivan Križan, bivši notarski sollicitator navdušen pristaš demokratske stranke. Blag šim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Ekskurzija.** Pod vodstvom našega rojaka prof. inž. Vojka Koprivnika in prof. inž. Milana Marinovića so prispeli na naše Pohorje prvi absolventi gozdarske stroke beogradske univerze. Mladi slušatelji si bodo ogledali predvsem skoro vzorne gozdove naših mladih in srednjih kmetijskih posestnikov. Pozdravljeni!

* **Abiturienti iz Čakove v Sloveniji.** Na binkoštno nedeljo so prispeli iz Čakove pod vodstvom svojih profesorjev abiturienti moškega in ženskega učiteljskega šola v Ljubljano. Na binkoštni ponedeljek so si ogledali Gorenjsko z Bledom in se danes vrnejo v Čakovec.

* **Učiteljski maturanti iz Črne gore v Sloveniji.** Iz Danilovgrada je dospela vest ljubljanskemu poverjeništvu UJU, da pride 15 učit. maturantov na svoji ekskurziji skozi državo v Ljubljano, da evide ponos junačke Slovenije. Točni prihod bodo še javili. Obratamo se še sedaj na javnost s prošnjo, da gre tem mladim pionirjem kulture pri spoznavanju slovenskega dela naše domovine v vsakem oziru na roko.

* **Cene šolskih knjig** morajo biti po odredbi Glavnega Prosvetnega Saveta označene na vsaki šolski knjigi, sicer jih ne more nikdo uporabljati.

* **Javne dražbe lova.** Pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani se bodo v dneh 23., 24. in 25. junija potom javne dražbe oddajali v zakup lovi in sicer: dne 23. junija lov občin Brezovica, Šmartno pod Šmarno goro in Dobrunje; dne 24. junija lov občin Zelimlje, Podgorica in Rudnik; dne 25. junija pa lov občin Črnača, Spodnja Slivnica in Zgornja Šiška. Vsi omejeni lovi se oddajo za dobo od 1. julija 1924. do 31. maja 1929.

* **Vojaški nabori.** V Ptuj se vrše v dneh 24. do 31. julija vojaški nabori za letnik 1904. Z letošnjo rekrutacijo se vrši obenem zaprisega vseh dosedaj nezaprseženih vojaških obvezancev do 50. leta starosti.

* **Novi selekcijski za trasiranje železnice.** Kakor nam poročajo iz Beograda je minister sabotaža podpisal akt, na podlagi katerega se ustanovi v najkrajšem času velika selekcijska za trasiranje železniških prog v Sloveniji in na Hrvaškem s sedežem v Ljubljani. Za šefa te selekcijske je imenovan strokovnjak inž. Dragoljub Dimitrijevič. Selekcija ima nalogo, da nadaljuje lansketo leto prekinjeno delo državnega trasiranja Klodič-Hrovat-Kavčičeve skupne proge, t. j. istočasne železniške zveze Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola s postajo progo Zagreb-Sušak (med Vrbovskimi in Srpakimi Moravicami). Med drugim se bo iztrasiralo tudi Bakar postaja — Bakar zaliv, Rogatec-Krapina-Golubovec, Krapina-Varaždin in proučilo še nekaj drugih projektov.

* **Stavka na državnem posestvu v Belju.** Uprava znanega veleposvestva v Belju je za časa tako zvanih sezonskih poslov najela veliko število delavcev iz Srbije, ni pa poskrbela za stanovanja in prenočišča. Ker so tudi delovni pogoji nepovoljni, je izbruhnila te dni med njimi stavka. Direkcija je uvedla sicer takoj pogajanja, ki pa so bila dosedaj brezuspešna, ker so se postavili delavci na stališče, da so bili prevarani. Večina delavcev se je že vrnila na svoje domove.

* **Spjienazna v korist Madžarske.** Iz Subotice poročajo, da sta bili v Hogožu aretirani Adela Bahr in Marija Johasz, ki sta nujno osumljeni špijonaže v korist Madžarske. Pošiljali sta obvestila madžarskemu informacijskemu uradu v Segedinu. Izročeni sta okrožnemu sodišču v Subotici.

* **Potresi v Hercegovini.** V Hercegovini in sosednji Bosni so v zadnjih dneh občutili več potresnih sunkov, ponekod precej močnih. V Gacku in Nevesinju se je baše porušilo nekoliko hiš in je bilo tudi več človeških žrtv. Ljudstvo je zapustilo hiše in biva na prostem. V noči od torka na sredo je seismografska postaja v Mostaru beležila potres, čigar epicenter leži v neposredni bližini Mostara.

* **Velika suša v Boki Kotorski.** V Boki Kotorski je zavladała velika suša, ki je napravila že mnogo škoda. Že nad 40 dni ni padla niti kapljica dežja, sonce pa pripeka kakor v mesecu juliju ali avgustu. Vse rastlinstvo je požgano od solnčnih žarkov. Vročina je velika in naravnost neznosna.

* **Dotične 4 osebe,** ki so se nahajale 8. junija v gorenjskem vlaku II. razreda, izstopile ob 20.30. uri v Kranju in vzele s seboj damski dežni plašč, misleč, da je pozabljen, čigar lastnica pa se je nahajala v drugem kupeju, se naprošajo, da oddajo plašč na postaji Kranj.

* **Parna žaga v Otočcu pogorela.** Dne 5. junija zjutraj je v okolici Otočca pogorela parna žaga lastnega trgovca Franje

STENICOL

Najboljše sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga A. Kano, Ljubljana, 1010-a

Prpica. Žaga je bila šele lani zgrajena. Škoda znaša nad tri milijone dinarjev. Žaga je bila zavarovana. Za tamkašnja ljudstvo je to velik udarec, ker je mnogo stotin ljudi našlo zaslužek pri tem podjetju.

* **Roparski napad v Trudelu.** V noči na torek so trije nepoznani starejši lopovi napadli in oropali Aleksa Ivanovića, posestnika v Trudelu. Ko so ga pošteno pretepli, so prebrskali hišo in mu odnesli čez 18.000 Din gotovine, več oblek in dokumentov. Po opravljenem poslu so roparji brez sledu izginili.

Kapacitete fine mehanike

brezpogojno priznajo prvenstvo

ERIKA in IDEAL

pisalnima strojema. 1011/a

The Rex Co., Ljubljana.

Iz Ljubljane

u — **Redni občni zbor Podpornega društva slepih v Ljubljani** se vrši nepreklicno dne 15. junija v «Slavčevi dvorani» Narodnega doma. Na dnevnem redu so poleg navadnega sporeda tudi volitve novega odbora. Kar najvljudneje so vabljeni vsi redni in podporni člani imenovanega društva.

u — **Zagrebski Sokoli na dr. Oražnem grobu.** V ponedeljek dopoldne, pred svečanostjo na Taboru, so zastopniki zagrebskega Sokolstva obiskali dr. Oražnov grob in položili nanj lep venec.

u — **Seja naprednega gospodarskega in političnega društva za šentpeterski in kolodvorski okraj,** sklicana za danes, 11. t. m. je odložena.

u — **Udruženje vojnih invalidov,** podružnica Ljubljana sklicuje za danes dne 11. t. m. ob 7. uri zvečer shod vseh invalidov iz Ljubljane in okolice, ki se vrši v prostorih restavracije «Zlatorog», Gosposka ulica št. 3. Ker se bo obravnavalo stališče, ki ga zavzame ljubljanska podružnica h kongresu, ki se vrši v Ljubljani od dne 13. do dne 17. t. m., je polnoštevilna udeležba članov in članic dolžnost!

u — **Umrli v Ljubljani.** Zadnje dni so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Vinko Zalar, rejnec, 6 mesecev. — Ivan Peterkovič, mizarski pomočnik, 28 let. — Alojzija Šušteršič, rejneca, 6 tednov. — Ivan Zupanc, delavec, 41 let. — Anton Bonar, pek, gostilničar in posestnik, 46 let. — Fran Černe, uradnik, 72 let. — Fran Trefalt, železniški poduradnik, 61 let. — Fran Fajdiga, hiralce, 74 let. — Anton Logar, bivši železn. delavec, 50 let. Franciška Seliškar, postrežnica, 26 let. — Jospina Zdravje, služkinja, 23 let. — Otokar Hašek, akad. slikar, 47 let. — Valentina Traven, pšestnikova hči, 2 leti — Mariac Grohar, delavčeva hči, 4 leta. — Ivana Meglič, služkinja, 22 let.

u — **Ogenj v Šiški.** V Šiški, odnosno na polju med gorenjsko in kamniško progo, je pogorel v ponedeljek kozolec, napolnjen s suho travo, last posestnice Marije Babnik na Gasilski cesti. Ogenj so zapazili okrog dvanaeste ure, zažigalec pa je 13letni šolar Daniel Primšič iz Šiške. Dečko je menda malce slaboumen; v šoli mu je šlo proti koncu leta zelo slabo, zato je sklenil, da si konča življenje. Predno pa odide tja, odkoder se ne more povrniti, je hotel po lastni izpovedi storiti še nekaj velikega. To «veliko» je bil sklep, da zažge kak kozolec. Vzel je doma žveplenke, odšel na polje in v takratni gorečo žveplenko v skoro že suho travo v kozolec Babnikove. Ko je videl uspeh, je hitel čez polje proti Posavju in se hotel vreči v valove Save. Neki pasant, ki je uvidel dečkov namen, pa mu je to preprečil in ga povedel domov k starišem. Dečko je noč spal, zjutraj pa je zopet pobegnil z doma. Poprej je še izjavil, da mora na vsak način v Savo. Kljub intenzivnemu iskanju ga doslej še niso našli.

u — **Polkajski zglasilni urad** ostane od srede do nedelje radi prenovljenosti za stranke zaprt. Zglasilnice naj se v tem tednu oddajo na policijskih stražnicah.

u — **Polkajski prijave.** Od ponedeljka na torek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 1 kaljenje nočnega miru, 4 prestopki čestnega policijskega reda, 1 nošenje orožja brez dovoljenja, 1 hudobna poškodba, 1 lahka telesna poškodba, 1 tajitev najdbe, 1 prestopke obrtnega reda in 1 prestopke izvajanja.

u — **Najdeno.** Gospoda, ki je našel v Tivoliju blizu velesejma žensko zapetno uro, prosim, da odpošlje na upravo «Jutra» pod M. 8. svoj naslov, da pridem po njo. — V opernem gledališču so se med letošnjo sezono našli naslednji predmeti: 3 moški dežniki, 1 muf, 1 galoše, 1 očala (moška), 1 zapetnica, 1 ročna torbica, 4 pari rokavice, 1 denarnica z manjšo vsoto denarja. Najdeni predmeti se dobe vsak večer pred in med predstavo pri nočnem čuvaju v opernem gledališču.

u — **Papirja,** ki ga je nosil veter se je zbal konj vprežen v vozu, ki ga je vodil hlapec Lovrenc Zetnar. Na Miklošičevi cesti je konj vsled strahu nenadno zdrčal in se v diru zaletel v plinovo svetilko. Vsled močnega pritiska voza ob svetilko se je ta pokvarila, konja se je pa ukrotilo šele s pomočjo mimoidočih pasantov.

Iz Maribora

a — **Razdor med obrtniki,** ki je nastal pozimi na občnem zboru Slovenskega obrtnega društva, se je zadnji čas vsled pripravljanja obrtne razstave in izdajanja «Obrtniškega lista» silno poostri. Razmere so postale v društvu samsmem nevzdržne in tako je na včerajšnji seji predsednik g. Džamonija s celim odborom demisijsional. Že dne 12. junija se vrši izredni občni zbor društva z volitvijo novega odbora. Dosedanjemu tajniku g. Kendi, ki se ga smatra kot enega glavnih krivcev razdora med obrtniki, je bila služba odpovedana. Upati je, da se bodo razmere med obrtniki na izrednem občnem zboru končno konsolidirale in se vzpne mariborsko narodno obrtnišvo zopet k novemu razmahu agilnega dela za obrtne koristi.

a — **Oseba vest.** Premiščen je iz Maribora znani narodni delavec gosp. Ivan Škerjanc, revident državne železnice, v Zalog pri Ljubljani, kjer prevzame vodstvo tamošnjega novega železniškega materialnega skladišča. Maribor izgubi z g. Škerjancem, ki je bil predsednik podružnice ZJZ, odbornik Orjune in demokratskega gospodarsko političnega društva, skoro nenadomestljivega, odločnega in izredno marljivega narodnega delavca. Bil je tudi vnet delavec pri planinskem društvu in sploh povsod, kjer je bilo treba energičnega delavca. Uverjeni smo, da njegova prirojena delavnost tudi na novem kraju ne bo nič manjša, vendar rabi osebnost njegove iniciativnosti širšega delokroga in zato upamo, da ga premestijo čimprej zopet v kak večji kraj.

u — **Abonma za sezono 1924/1925.** po objavljenih pogojih velja le za one, ki se prijavijo najdalje do 15. t. m. Za kasnejše se prijavljajo bodo pogoj manj ugodni, oziroma abonma dražji. Torej je v interesu vsakogar, da se prijavi najdalje do gori imenovanega termina.

a — **O umiku srbske vojske skozi Albanijo** bo na povabilo sokolskega društva predaval dne 14. t. m. ob osmih zvečer v mali dvorani Narodnega doma podpolkovnik g. Dušan Petković, ki se je umika osebnost udeležil. Vabljeni so vsi Sokoli in prijatelji Sokolstva.

a — **Javni lokali po narodnosti.** Pri nedeljskih sokolskih slavnostih je bilo Sokolom dovoljeno obiskovati le 3 kavarne in sicer «Central», «Jadran» in «Park», vse druge smatrajo Nemci za svoje zasebne. Med gostilnami pa je zadnji čas posebno hotel «Halbwild» shajališče nemških krogov. Za zagrizenost mariborskih nemških gostilničarjev posebno značilno tudi to, da nočejo imeti niti slovenskih časopisov, čeprav žive izključno od slovenskih gostov. Enako zagrizeni so tudi številni brjci in lekarnarji, ki tudi nimajo na čakalni mizi slovenskih listov. Upamo, da bodo naši ljudje končno izvajali konsekvence.

a — **Starost na mariborskih ulicah.** Včeraj je mariborska policija pobrala na ulicah 3 tipične reveže z dežele, ki jih je prignala v mesto bedna starost prosjačič. Sodnik, ki bi jih imel soditi radi potepuštvu, je ugotovil, da je bila ženska stara 98 let, en moški 86 let in drugi 73 let. Vsi trije so bili takoj odpušteni in odposlani v domovinske občine.

a — **Jubilej v mariborskem gledališču.** V soboto bo ravnatelj opere g. Andro

Mitrovič, ki je prišel v Maribor novembra 1922., dirigiral s premiero «Carimen» že deseto opero v mariborskem narodnem gledališču. Poleg tega je nastudiral v tem gledališču že tudi pet operet in en melodram. Sobotne premiere pričakuje mariborsko občinstvo z velikim zanimanjem.

Iz Celja

e — **Redna seja celjskega občinskega sveta** se vrši danes v sredo, dne 11. t. m. ob pol 19. uri. Na dnevnem redu so poročila iz posameznih odsekov.

e — **Zalna manifestacija v Celju** — okolici. Iz celjske okolice nam poročajo, da je imelo naše napredno volilstvo pretečeno sredo pri gospodu Permozeru v Gaberju svoj sestanek, ki se je razvil spontano v veličastno žalno manifestacijo za padle žrtve nacionalne ideje. Govorila sta g. Misija in g. Jerše, ki sta na kratko orisala dogodke ter pozivljala navzoče k intenzivnemu državotvornemu delu.

e — **Glasbena Matica v Celju** priredi danes, v sredo, dne 11. in v četrtek, dne 12. junija v mestnem gledališču točno ob 19. uri dve javni produkciji. Pri prvi nastopijo posamezni gojenci nižje stopnje vijoliške in klavirske šole in deloma tudi oni srednje stopnje. Ta večer zaključijo skupina gojencev vijoliške šole. Pri drugem večeru nastopijo gojenci srednje in višje stopnje (glosi in klavir). Izvajale se bodo na tem večeru tudi nekatere komorne skladbe. Nastopi nadalje nanašajo ustanovljeni godalni orkester Glasbene Matice, pri katerem sodelujejo tudi Matični gojenci. Predprodaja vstopnic pri tvrdki Gorčičar & Leskovšek.

e — **Celjski mestni šolski svet** je imel v petek, dne 7. t. m. svojo redno sejo. Med raznimi odloki in dopisi se je prečital razpis prosvetnega oddelka v Ljubljani, ki odreja vsled pomanjkanja denarja za potne stroške sklicovanje sej mestnega šolskega sveta le v zadevah, ki spadajo sicer v delokrog krajnega šolskega sveta. Na celjski meščanski šoli se letos ni počela srbobhrvaščina, vsled česar je mestni svet pravočasno prošil višjo šolsko oblast za dovoljenje, da se sme učencem zadnjega leta v odhodno izpričevalo vpisati iz tega predmeta red prejšnjega šolskega leta, da ne bi imeli absolventi celjske meščanske šole pri vstopu v kako višjo šolo sitnosti. Predlog se je pa odklonil ter je prosvetni oddelek odločil, da ostane prostor pri tem predmetu pri izpričevalu prazen. Mestni šolski svet skleno ponovno naprositi prosvetni oddelek, da z okrožnico opozori vse višje strokovne šole v Sloveniji, naj učencev celjske meščanske šole radi tega, ker niso redovani iz srbobhrvaščine, ne odklanjajo. Na obeh meščanskih šolah se zaključijo šolsko leto 1923/24. radi kongresa in razstave meščanskih šol v Beogradu že 17. junija. Poročilo okrajnega šolskega nadzornika g. Lavrića Černeja o nadzorovanju mestne deške in dekliške šole se vzame z zadovoljstvom na znanje. Odobri se obračun deške meščanske šole za l. 1923. Dovolj se prezidava suterena v meščanski šoli, da dobi po posamezne šole, ki so v tem posloppju, svoje oddelke za učila. Telovadno društvo «Svoboda» prosi za uporabo telovadnice meščanske šole. Uporaba se dovoli pod gotovimi pogoji, telovadnica pa se mora še prej spraviti v popolni red, predvsem se mora temeljito popraviti telovadno orodje.

e — **Nočno lekarniško službo v Celju** ima ta teden lekarna «Pri orlu» na Glavnem trgu.

Priloga knjige
Dr. Jos. Tičar
Nalezljive
bolezni.
Opisi važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov.
S slikami.
Cena s poštno vred 20 Din 50 p.
Naroča se pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Izšla je knjiga
Državne trošarine
Za priročno uporabo prireditel M. Kostanjevec
Cena 10 Din s poštnino 11 Din. Knjiga se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ul. 54

Sprejme se takoj za nadzorovanje večjega posestva in vinogradov

mlad ekonom

(absolvent vinarske ali kmetijske šole), ki je popolnoma vešč umnega kletarstva. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Ekonom».

Opr. št. II—12.310/24.

2866a.

Razpis.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani bo oddal po javni ponudni obravnavi mizarska dela in dobave pri gradnji novega uradnega poslopja na Miklošičevi cesti.

Proračunjena vsota znaša okroglo 1.070.000 Din. Zapečateni ponudbe, opremljene na ovitku z napisom: «Ponudba za izvršitev mizarskih del in dobav v uradnem posloppju okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani», naj se vložijo najpozneje do dne

30. junija 1924.

ob dvanaestih pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg št. 4/I. Ponudbe, ki bi došle pozneje, se nikakor ne bodo jemale v poštev. Okrožni urad si pridržuje pravico, oddati dela brez ozira na višino ponujene vsote.

Predpisi, pogoji, načrti in proračuni, odločilni za ponudbo, oddajo in izvršitev razpisanih del, so reflektantom na vpogled pri podpisnem uradu med uradnimi urami, odnosno se lahko nabavijo tam za napravno ceno.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani,
dne 10. junija 1924.

Iz življenja in sveta

Stoletnica

Od Binkošti je proslavljal zasebni zavod za slepe v Lincu na Gor. Avstrijskem stoletnico svojega plodnega delovanja. Marsikdo bo morda že pri tem začetnem stavku zmaheval z glavo in preskočil nadaljnje vrstice, češ, kaj briga nas Slovence ta stoletnica! A temu ni tako, prijatelji! Ako te slepstvo je kolikšna zanimiva, boš čital članek do konca! Vidi, da mora marsikateri slovenski slepec zahvaliti prav ta zavod, ker mu je dal potrebno vzgojo in izobrazbo, da vrši danes izučeni obrt samostojno in tako lajša svoje gorje sebi pa tudi drugim, ker bi moral inače prosjačiti. Vzgaiali so se naši slepci v Lincu s privatno podporo in z uživanjem ustanov. Le škoda, da je bilo teh ustanov premalo!

Pa še nečesa ne smemo prezreti. Ob priliki polaganja strokovnega izpita iz slopstva v Lincu sem izvedel od tamšnjega dolgoletnega ravnatelja, da so delali naši mali slepci s svojo pridnostjo in naderjenostjo čast učnemu zavodu in s tem našemu slovenskemu imenu. Vsem ostalim gojencem so prednjačili. Laskavo priznanje za nas!

V kolikor sem poučen, je naprosilo ravnateljstvo za kak prispevek k slavnosti tudi bivšo deželo Kranjsko. Prejelo je milijon aK. Po sedanji valuti je to okroglo 1200 Din, kar je odločno premalo, ako hočemo v zunanjem svetu kaj reprezentirati.

Prvi dan je posvečen delu. Vrši se zbiranje strokovnega učitelstva za slepe iz vse avstrijske republike. Na dnevnem redu so zanimivi referati. Zvečer je glasbena akademija, pri kateri nastopijo sedanji in bivši gojenci zavoda. Drugi dan je določen izvidnično Zakaj to pismo? Zato, da bi videli in naši merodajni činitelji, kako pospešujejo slepstvo drugod, pa da bi postopali strokovno in ne diletantsko. Danes diletantizem v slepstvu ni potreben, ker imamo bogato slepčevsko pedagoško literaturo in visoko razvito slepčevsko šolstvo. Ako bi vladal pri nas razum in ne osebnost, bi bil danes naš slovenski zavod za slepe v kulturnem središču in na njem bi moralo biti zaposleno strokovno naobrazeno učitelstvo, ne pa lajki brez vsake zakonito predpisane strokovne naobrazbe. Ob stoletnici slovenskega zavoda za slepe se bodo morali spominjati slepci začetnih dogodkov s studem v srcu. — Josip Kobal.

Smrtne obsodbe v Madridu

Pred časom je bila v Madridu izvršena smrtna obsodba nad trojico zastopnikov španske velenestne mladine, ki je oropala v vlaku poštne voz in ubila dva uradnika. Morilec so enično priznali, ča jim je manjkalo denar za zabavo in so se sploh izvirno obnašali pred sodiščo. Zaradi tega je sprejelo občinstvo strogo obsodbo z javnim sočutjem. Morilec so bili zadovoljni. Policijski jim je naznanila predstoječo izvršitev obsodbe 12 ur poprej in jih je odpeljala v jetniško kapelico, kjer so se mudili člandi »bratovščine miru in usmiljenja«. Trije duhovniki so brez prestanka čitali maše. Ta starinski ceremonijal je imel nalogo prepričati obsojence, da bodo pomilosteni na onem svetu, če skesano pričakajo izvršitev pomenke obsodbe. Potem so v eksekucijski sobi privezali vsakega obsojenca za steber. Vrat so mu stisnili v železen obroč, katerega vijak je zatezal rabelj vedno bolj na tesno. Končno je obroč obsojenca zadavil. Obrazi obsojencev so bili zakriti s črnim suknjem. V prejšnjih časih so se izvrševali te obsodbe ter so veljale za narodne veselice. Tekom zadnjih 50 let so zadavili v Madridu na ta način 19 moških in 2 ženski. Razpelo »Bratovščine miru in usmiljenja«, ki ga nesejo pred obsojenecem in ki drugače stoji na oltarju kapelice med šestimi zelenimi svečami, je v rabi od l. 1921. naprej in je spremilo že 1014 zadavljenih zločincev na zadnji poti.

Bedite da v skušnjavo ne padete

Neobičajen predbinkoštni doživljaj je v svojo knjigo življenja zapisal letos častiti pater Menardo iz nenajslabše fars v bližini Posilpa. Dogodbeica povsem odgovarja južno - laškemu temperamentu in bi smela stati že v praznovnem Bocaciju, če bi se takrat bili znani uspehi moderne tehnike.

Pater Menardo je obiskal živahno in zapeljivo mesto Napoli, kjer je vino dobro in poceni, dekleta pa ravnotako zapeljiva. Ko ga je že imel nekoliko pod kapo, (čeprav je hodil razoglav), se mu je vžgala kri in je šel na izprehod ter se ustavil v neki ulici, kjer je vabila goste k sebi modra svetiljka. V notranjosti gostoljubne hiše si je izbral družico in se z njo zabaval. Svedokov ni bilo, zato ne vemo, o čem sta se razgovarjala. Solus eum sola non praesumitur dicere paternoster. Ko je odhajal, je vpljudno vprašal obilno gospodinjico, koliko znaša njen račun za ceho in gostoljublje. Na njegovo največje začudenje pa tudi odobravanje, mu je domaćica povedala, da je že dobro in da tako mlemu gostu tudi pri najboljši volji ne bi mogla ničesar računati.

Kmalu nato je bil podjetni pater zopet dobre volje in ker se je adresa ljubeznivega doma nezbrineno zapisala v njegov spomin in arce, je zopet obiskal lepo Margherito in si tudi privoščil mazila za grlo. Toda kdo popiše njegovo presenečenje, ko mu mater familias pri odhodu na formalno vprašanje s stvarno in hladno uljudnostjo razodene, da znaša današnja ceha celih 200 lir!

Zenska mu je tudi radevolje pojasnila, odkod razlika: »Častiti pater, vojo, zadnjikrat je vse dobro plačala filmska družba, ki vas je »gor vzela«.

Turisti, turistinje!

Sportne obleke, lovsko obleke, turistovske hlače za dame izdeluje najprejnejše
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

× Astronom. Ritchey v Evropi. Slavni ameriški astronom profesor Ritchey se nudi že dalje časa v Franciji. Ritchey, ki se je proslavil s svojimi optičnimi deli (konstruiral je dva največja

zrcalna daljnogleda sveta). Profesor Ritchey namerava konstruirati nov ogromen daljnogled v Franciji, kjer se posvetuje v ta namen z astronomom profesorjem A. Dino.

× Paderewski v Bruslju. Poljski klavirski virtuoz Paderewski, znani delavec za ustanovitev poljske države in poznejši predsednik republike, ki se je sedaj odtegnil političnemu delovanju, se je zopet posvetil svoji umetnosti in je te dni dospel v Bruselj, kjer priredi več koncertov. Njegov prihod v belgijsko prestolico je občinstvo pozdravilo z nepopisnim navdušenjem. Kralj je gosta osebno sprejel v posebni avdiciji ter mu priredil častni dimer, katerega so se udeležile najvažnejše osebnosti belgijskega političnega in kulturnega življenja.

× Letalski poskus pred 250 leti. Angleški časopis »Natura« je objavil zanimivo poročilo iz predgovodine aviatike. Ore za sejo Royal Society iz leta 1679, v kateri se je razpravljalo o metodi letanja, ki se je pojavila v isti dobi:

all bi mogli ljudje letati? Neki kovač iz Gubla v grofiji Nayne, po imenu Besnier je izumil aparat, ki spominja po svojem ustroju na današnja brezmotorna letala. Sestoji iz 4 kril, od katerih sta dve pritrjeni k ramenom, dve pa k nogam. Besnier je letal v vodoravni legi in pravilno, da se mu je posrečilo z gricka leteti čez reko in se precejšen kos dale. Letel je tako, da je mahal s prednjima kriloma ter skušal posnemati ptičji let. Na daljšo pot pa se ni mogel spustiti zaradi slabotnih človeških mišic. Besnier je mogel gibati roki s krili 10 minut, ko pa je nehal mahati, je letalo začelo padati. Ze takrat so uvideli, da se mora telesna moč nadomestiti z mehnično silo, a takrat se niso poznali strojev. Kljub temu zasluži ta poskus, da se ga spominja zgodovina aviatike, ker moremo ta poskus prištevati k najstarejšim te vrste.

× Katastrofalno sesutje zemlje v Kijevu. Iz Moskve poročajo, da se je v Kijevu sesula zemlja. Bregovi Dnepra so se sesuli par sto metrov na dolgo. Več sto hiš, med njimi tudi slavni samostan, ki ga je zgradil Mazeppa, se je porušilo. Veliki nasad ob obrežju se je udri v zevajočo jamo, tako da molijo iz nje le vrhovi dreves.

Sokolske Binkošti v Ljubljani

SVEČANA VZIDAVA SPOMINSKIH KAMNOV NA TABORU. — JAVNI NASTOPI.

Binkoštno slavlje ljubljanskega Sokola I. z vridavo spominskih kamnov v novi Sokolski dom na Taboru, započeto v soboto zvečer z slavnostno akademijo ter preko obeh praznikov izpopolnjeno z manifestacijami sokolskega duha, dela in idealizma, se je obneslo v polnem obsegu pričakovanja. Prvovrsten aranžman, kakor smo ga od Sokola I. pač vajeni, sijajen odziv in, izvedemski skisani pondeljok popoldan, tudi ugodno vreme so dvignili celotno slavnost k najlepšemu potoku, čigar končni uspeh je v nepobitni zavesti, da je sokolski Tabor rešen! Res je, če bo treba gmohtni žrtve in velikodušne naklonjenosti narodnega občinstva, dokler novi Sokolski dom ne zasije v monumentalni dovršenosti. Toda binkoštna svečanost z vridavo štirih spominskih kamnov je dokazala, da je glavni napor premagan, da je delavni Sokol I. odslej izvrševalec splošnonarodne in splošnosokolske naloge, ki bo vidno kronana z novim hramom fizične kulture, notranje svobode, sokolskih načel in jugoslovenskega nacionalizma, s Sokolskim domom na Taboru, največjim v Jugoslaviji.

Na Taboru v nedeljo.

Veselo so odmevali glasovi vojaške godbe na Taboru, ko so se številne množice ponikale proti vzhodnemu delu Ljubljane. Kmalu so se napolnili obširni prostori taborškega telovadišča in nekaj pred četrtjo uro je otvorila moška in ženska deca popoldansko javno telovadbo. Najmlajši telovadci, uvrščeni tako, da je bil med vsakim zastopom dečkov po en zastop dekle, so izvajali istočasno in na isto godbo dvojje povsem različnih vaj: dečki vaje z lesenimi palicami, deklice pa z obročki. Pestre slike so se vrstile v tej mešani pa vendar lepi kombinaciji različnih gibov, ki so bili izvršeni deloma strumno, deloma lahkotno in mehko, kakor je zahteval značaj vaje. Splošno je bil nastop jako lep, tako da je že prva točka navdušila gledalce in jim vzbudila simpatije za mladino. In čim večji telovadci in telovadke so prihajali na telovadišče, tem lepše in težavnejše vaje so pokazali. Moški naraščaj, ki je delal letošnje župne vaje, precej težka kombinacija, je bil kakor po navadi na višku, če izvajamo nekaj gibov posameznikov, ki so dvakrat, trikrat motili enotno skladnost. Posebno je bila všeč četrti sestava, ki je pokazala nekaj gibov in položajev, ki jih splošno redko vidimo v kombinacijah pri prostih vajah. — Ženski naraščaj (38) je tudi izvajal župne proste vaje. Veselje je gledatelje takele dekleta pri brezhibnem vezbanju, ko se igraje gibljejo sem in tja in se jim na prvi pogled pozna, da so z vso resnostjo pri delu, zato je tudi uspeh vselej lep in razveseljuj.

Člani so nastopili s prostimi vajami, ki so določene za zagrebški pokrajinski zlet. Ni lahko izvajati te vaje skladno, ker imajo mnogo poskokov iz mesta, vendar so jih člani dovršili prav dobro. Kazalo bi, da bi člani tudi v globino vzeli prosti razstop z odročenjem, ker vendar nekoliko moti neenakomerna razdalja med posamezniki redi, zakaj kjer ni značek v tleh, je na oko težko zadeti povsed enako razdaljo v globino. Tudi članice, ki jih je bilo skoraj polovico manj nego članov, so rešile svojo nalogo prav dobro, tako da se jim ne more očitati nikakih pogrškov. Vsa ta brezhibnost in točnost je imponirala občinstvu, ki je vsak oddelek viharno pozdravljalo pri nastopu in po končanih vajah.

Orodne vaje vseh oddelkov naenkrat so nudile lepe slike dovršenosti, zlasti so se odlikovale članice na bradlji z jako težkimi vajami, člani s skokom ob palici, moški naraščaj s skokom raz kroge in čez vrvice, ženski naraščaj s skokom čez konja in ena vrsta članov na drogu. Sama zase je nastopila še izbrana vrsta na bradlji z najtežjimi in dovršenimi vajami. V vrsti smo opazili tudi nekaj »mednarodnih Parižanov«, iz tega že sledi, da vaje niso bile baš vsakdanje.

Zdaj je prišla na vrsto naša priljubljena vojska. Oddelek 40. pešpolka je nastopil z vajami s puškami, vodil jih je br. Lubej. Precizna in strmina izvedba, kakor smo jo vajeli že iz prejšnjih let, je

občinstvo navdušila in viharne ovacije so dolele iz vseh strani vojski. Za tem je nastopila še mitraljezka četa 40. pešpolka s 75 možmi, ki je pod vodstvom podnadrednika Dušana Stefanovića z neverjetno točnostjo in skladnostjo izvedla pet lepo sestavljenih vaj s puškami. Obče je vladalo mnenje med občinstvom, da je vodnik sigurno Slovenec. Toda br. Dušan je s prijaznim nasmehom zardil, da je Sokol iz Šumadije in da so vsi njegovi večboji dobri Sokoli. Vojaški nastopi pri sokolskih javnih nastopih nas zopet spominjajo, da imamo narodno vojsko in ta zavest vpliva v današnjih dneh jako simpatično, zato doživijo naši vojaški telovadci vselej, kadar nastopijo, viharne ovacije.

Šestnajstoročni članov je nastopila v posebni obleki, to je kratke bele hlače in beli čevlji, pod vodstvom br. Svetliča s prostimi vajami v zvezi s tekoni in polhodom ter z dilačnimi vajami. Težka sestava najrazličnejših prostih vaj na mestu in z mesta — kombinacija br. Svetliča — je bila prav lična sprememba telovadnega sporeda ter je včasih s svojimi posebnimi gibi zabavno vplivala na občinstvo. Izvedba pa je bila vzorna. Splošen vtis, ki so ga zapustili telovadci in telovadke s prvimi nastopom, je bil najboljši, vsakdo je rad priznal, da je delo Sokolskega društva I. smoteno in hvalevredno. Prepričani smo, da si je društvo pridobilo novih prijateljev in podpornikov.

Po telovadbi je sledila svečanostna scena »Osvobodjenje«, ki je predstavljala spominske slike iz naše preteklosti in osvobodjenja Jugoslovancov. Veseli in žalostni dogodki iz naše preteklosti so se vrstili drug za drugim, dokler ni končno združil okoli sebe kraljevič Marko vca narod, ki je veličastno v znak osvobodjenja zapel »Bože pravde«. Svečanostno sceno je aranžiral glavni režiser kraljevskega gledališča br. O. Šest.

Svečanost vridave spominskih kamnov.

Predpoldan binkoštnega pondeljka je bil posvečen bistvenemu delu slavnosti Sokola I., svečani vridavi spominskih kamnov v zgradbo rastočega Sokolskega doma na Taboru. Štirje granitni ogelniki, Avala, Lovčen, Petrova gora, Nanos, izrezani iz trdega oserja svojih imenjakov, naj dajejo novi sokolski trdnjavi posrostvo, da jo bo čuvala strnjena sila jugoslovenskega rodu. Pomembna svečanost je zatorej tudi bila primerno opravljena v dvignjenem razpoloženju in sokolskem redu. Pred 10. uro so se sokolski oddelki ljubljanskih in okoliških društev ter zastopstva iz Zagreba, Beograda in Sarajeva razvrstili na letnem telovadišču pred zgradbo, v sredini skozi širok prehod pa so sokolski prapori dovedli pred slavnostni oder reprezentante in častna zastopstva, da imenoma navedemo velikega župana dr. Baltića, finančnega delegata dr. Savnika, šefa zdravstvenega oddelka dr. Katičiča, proto Jankovića, poslanca Reiserja ter izmed deputacij zastopstva konzulatov, divizijske komande, Orjune, akademskih društev »Jadrano« in »Triglavo« pa naravno vseh ostalih ljubljanskih naprednih narodnih organizacij. Ob desni za prvimi sokolskim odredom se je grupiral združeni pevski zbor z vojaško godbo, vsenaokrog pa množica sokolskega občinstva.

Pred govorniško tribuno, okrašeno s široko trobojnico, sta na mizi počivala beograjski kamen z napisom: »Avala. Sokolska župa Dušan Silni« ter zagrebški z napisom: »Petrova gora. Zupa kralja Petra Svačića, Zagreb«. Tehnične ovire so preprečile pravočasno dospetje obeh ostalih kamnov, Lovčena (dar sarajevske župe) in Nanosa (dar neodrešenega ozemlja).

Početek slavnosti je najavila sokolska fanfara, nakar je dr. Albin Kandare kot predsednik Društva za zgradbo v kratkem pozdravnem nagovoru izrekel hvalo vsem, ki so pripomogli k rešitvi sokolskega Tabora. Za njim je dr. Pavel Pestotnik, starosta Sokola I. v daljšem govoru oficijelno pozdravil predstavnike, zastopstva in vse prisotne ter zanosno obeležil simbolični pomen štirih spominskih kamnov. V imenu finančnega oddelka je njegov požrtvovalni predsednik

Josip Turk podal kratek slavnosti primeren ekspozé. Nato je starosta Jugoslovenskega sokolskega saveza Engelbert Gangl, izrekel svoj veliki slavnostni govor, poln poetičnih metafor in močne idejnosti — prekrasen izliv sokolske duše. Vtis na vse prisotne je bil neodoljiv: burno pritrdjevanje, posebno močno trikratni »Zdravilo!« ob koncu, ko je starosta blagoslovil sokolski Tabor, je očitovalo prepričanje, da je jugoslovensko Sokolstvo v starosti Engelbertu Ganglu našlo dušo, ki se vsa razžarja v zanosu sile, lepote in globoke domovinske ljubezni.

Med izrazi splošnih bratskih simpatij so br. Mojmir Korunović iz Beograda, br. Ante Brozović iz Zagreba in brat dr. Cihak iz Sarajeva sporočili pozdrave svojih žup utemeljujoč vsak posamič zgodovinsko vrednoto darovanih spominskih kamnov: Avala — počivališče neznanega srbskega junaka, Petrova gora — na njej je izdihnil zadnji hrvatski kralj Petar Svačić, Lovčen — priča petstoletne borbe za svobodo in večni čuvar nad Adrijo.

Slavnostne čestitke je končno izrekel še zastopnik naprednih akademikov Sokolov br. Andolšek, v imenu ljubljanske sokolske župe je dr. Viljem Krejčič predčital pergamentno spomenico, ki se vidi da z ostalimi posvetili, in starosta ljubljanskega Sokola br. Kajzelja je s kratkim pozdravom zaključil vrsto besednikov. Starosta dr. Pestotnik je nato, spremljan z živahnim odobravanjem, čital brzojavne pozdrave sokolskih društev: Beograd, Smederevo, Pančevo, Arangelovac, Požarevac, Kodin, Stara Pazova, Sarajevo, Split in iz slovenskih krajev. Z burnim navdušenjem je bil sprejet pozdrav oblastnega odbora Orjune in nato obsežno posvetilo akad. društva »Jadrano«. Brzojavka prosvetnega ministra Pribičevića se je zakasnila in dospela tik po slavnosti.

Svečanost je zaključila Adamičeva kantata »Molitev«, ki jo je pod vodstvom br. Juvanca zapeli pevci ljubljanskih pevskih zborov s spremljanjem fanfare. Kantato je vse zbrano občinstvo poslušalo odkritih glav in se nato umaknilo sokolskim odredom, ki so se takoj formirali v

slavnostno povorko.

na čelu ji sokolska konjenica, za vojaško godbo pa starešinstvo JSS, sedmero praporov in nato nad 1500 članov in članic. V obhodu s Tabora po glavnih ulicah na Kongresni trg in od tam skozi Wolfovo ter Šentpetersko ulico nazaj je bil spreved vseskozi deležan navdušenih ovacij, z oken je padalo cvetje, in gros občinstva, zbran kakor običajno na Marjinem trgu, je še prav posebno pokazal simpatije Ljubljane za sokolski Tabor in njegove pobornike.

Nastop v pondeljek popoldne.

Kmalu popoldne so se že začeli zbirati na nebu težki oblaki, ki so ogrozili enonagodični popoldanski spored taborске prireditve. In res se je okoli pol trih vseh težak dež, ki je bil curkoma in poplaval telovadišče. Po enournem nalivu je nekoliko odnehalo in telovadci so bili pogumne na delo in pričelo se je »osvobodjenje« telovadišča z »umetno kanalizacijo«. Veselo so odmevali glasovi vojaške godbe v vzhodnem delu Ljubljane in kmalu so privabili občinstvo, oboroženo z dežniki, na Tabor. Vleče dežju, ki je večkrat menjaval svojo intenzivnost, se je nabralo lepo številno občinstvo in strumini korakov je prikorakala četa članov na telovadišča, da pod vodstvom br. Ambrožiča, ki je vodil ta dan vse nastop, predela proste vaje. Molra in deloma polzka tla niso bila kaj prikladna za vezbanje, vendar so bile proste vaje dobro izvedene. Izkazalo se je, da je za pravilno izvedbo zagrebških vaj potreben hitrejši ritem, zato je bil splošni utis boljši nego pri počasnem vezbanju. Za članstvom so nastopili vojaški 40. pešpolka z vajami s puškami enako strumno in skladno kakor prejnji dan. Tudi članice se niso dale preplašiti in so nastopile s prostimi vajami dobro kakor v nedeljo. Ob hudem dežju je nastopila vzorna vrsta na bradlji pomnožena z nekaterimi mednarodnimi tekmovalci. Izvedba kolosalna, občinstvo je strmelno in spretnostjo, lepoto in močjo teh telovadcev, ki so na mokrem orodju izvajali težke in komplicirane sestave vaj. Mitraljezka četa pod vodstvom Dušana Stepanovića je tudi danes žela splošno priznanje in pohvalo zaradi svoje točne in strumne izvedbe vaj s puškami. Br. Svetlič bi bil s svojo četo v snežno belih oblačilih, ki so pa četo v teku vaj velike madeže, skoraj res lahko vadiel resnično plavanje in veslanje, vendar pa je četa vkljub neprijetnem polivu po golih telesih rešila svojo nalogo izborna kakor v nedeljo. Posebno priznanje zasluži telovadci iz St. Vida nad Ljubljano. Pod vodstvom svojega načelnika br. Dequala so izvajali svoje posebne proste vaje. Čudili smo se lepi in logični sestavi vaj, sestavi jih je br. Dequal sam, kakor tudi precizni in skladni izvedbi, ki je bila skoz in skoz brezhibna in to s člani, ki pripadajo kmetičkemu in delavskemu sloju. Neverjetno, kaj vsi vuri energija in dobra volja!

Ob vedno hujšem nalivu se nastopilo še članice z Erbnovo »Osmereo z obroči«, ki so je izvajali v soboto zvečer na akademiji. Ostale točke vzoreda, orodna telovadba in svečanostna scena Osvobodjenje so morale izostati, ker je bilo škoda izpostavljati telovadno orodje in kostume dežju. Kraljevič Marko je žalostno ogledoval temno nebo, ki mu ni bilo brnilo, da zajaše svojega belca, na katerem je prejšnji dan pogumno vihral svoj buzdovan in težko sabljo. V svoji krasni opremini se je umaknil v notranje prostore.

Carigrajski patriarh v boljševiški službi

Senzacionalno vest poročajo praški »Narodni Listy«, ki objavljajo razkritje carigrajske policije, da je bil carigrajski patriarh, svečenik, ki nosi naslov patriarha vsega sveta, čisto navaden agent moskovskih boljševikov. Tekom zadnjih tednov je namreč carigrajsko rusko kolonijo presenetilo dejstvo, da je začel grški patriarh ščuvati proti ruskemu duhovništvu. Ruskemu pravoslavnemu nadškofu Anastasiju je prepovedal pridigovati v cerkvi z motivacijo, da zanaša s svojimi govori politiko v cerkev. Nadškof Anastasius je namreč v svojih pridigah govoril proti boljševikom kot uničevalcem in sovražnikom cerkve. Druga patrijarhova naredba je bila prepoved omenjanja patrijarha Tihona v molitvah. V Carigradu bivaajoči Rusi si niso znali tega razložiti. Nagla, nepričakovana preiskava turške policije pri ruskem advokatu Poljanskem, ki je bil pooblaščenec v razporokah, pa je rešila zagonetko. Iz dokumentov, ki so jih preiskovalni organi našli pri Poljanskem, je oblast ugotovila da je bil Poljanski boljševiški agent ter posredovalec zveze med moskovskimi komunisti in carigrajskim patrijarhom. Posledica preiskave je za enkrat ta, da sedi Poljanski v ječi, patriarh pa bo zadel svojih zvez z Moskvo najbrže izgnan s turškega ozemlja. Dejstvo pa, da je igral sam patriarh v Carigradu vlogo tajnega komunističnega agenta, piča, kako visoko stoječe osebe se najemajo za stvar tretje internacionale.

Sokol I in »Društvo za zgradbo doma« naznaja svojem članstvu bridko vest, da je preminul njihov ustanovni član in prvi predsednik ter veliki dobrotnik, brat

Anton Bončar

v nedeljo, dne 8. t. m.

Pogreb se vrši danes, v sredo ob 5. uri popoldne iz Sokolskega doma na Taboru k Sv. Križu.

Ohranimo blagega člana trajno v spominu. On pa naj sniva bratski mir.

Ljubljana, 10. junija 1924.

Gospodarstvo

Kmet. svet. Inž. Jos. Zidanšek:

Bodočnost naše živinoreje

I.

Živinoreja je nedvomno ena glavnih kmetijskih panog v naši kraljevini. Večina prebivalstva je bila in bo v prihodnosti še bolj navezana na dohodke iz te panoge. Če se trudimo za izboljšanje splošnih ekonomskih razmer v naši domovini, tedaj ne smemo iz oči pustiti vprašanja, kako bomo trajno napredovali v živinoreji. Silno potrebno je, da se izreče o tem zopet enkrat odkrita beseda in se tudi širša javnost pouči v tem za boljše bodočnost naše domovine silno važnem vprašanju.

Govoriti hočemo danes samo o razmerah naše pokrajine, to je Slovenije. V letu 1922. je bilo stanje domače živine v Sloveniji nastopno: 359.288 glav goveje živine, 51.753 konj, 303.295 prašičev, 69.453 ovac, 18.190 koz in 816.400 kokoši. To je material, ki reprezentira lepo narodno premoženje, kapital, ki ga moramo pripraviti do kolikor mogoče viroko obrestosnosti.

Pospeševalno delo v živinoreji mora torej izvesti v stremenju po zboljšanju glede kakovosti živali, ne pa v povzemanju števila. Živinoreja mora imeti cilj, držati v hlevu le odbrane živali, ki so zmogljive krmo dobro izkoristiti, ne pa veliko čredo živali, od katerih je polovica morda nevhvalen in slab plačnik za krmo.

Pred vojno so slovenski kmetovalci porabili letno velike množice močnih ali krepkih krmil, razen tega na stotine vagonov umetnih gnojil, ki so se v veliki meri uporabili za gnojenje travnikov, torej za zboljšanje krme. S tem je bila dana možnost, da so se lahko uvažale najbolj kulturne pasme domačih živali.

Po vojni je nastopil preobrat in kakor vse kaže, še dolgo časa ne bomo mogli misliti na silno intenzivno uporabo močnih krmil in umetnih gnojil. Valuta in spremenjeni trgovinski odnosi bodo to zabranjvali. Živina bo tedaj navezana na le na ona krmila, ki jih pridelamo na svoji grudi. Rentirala se bo le reja takih živali, ki so vzrejena ob teh doma pri razmerah razmerah pridelanih krmilih.

Prvi pogoj stalnega in trajnega napredka v živinoreji je torej iskati v notranji konsolidaciji in zboljšanju domačih ali udomačenih pasem samih iz sebe. Tega dela se je poprijeti z vso poštenostjo, treba ga je organizirati do podrobnosti, tako da bo vsak okraj vedel, kakšna naloga mu je v pospeševalnem naletu odmerjena. Takšen načrt je bil za Slovenijo izdelan in odobren od ankete, ki je bila v ta namen sklicana dne 23. marca 1920. od poverjenosti za kmetijstvo v Ljubljani. Ta načrt se je po oddelku za kmetijstvo konsekvентno izvajal, spreminjal se je od leta do leta le v toliko, kolikor to zahtevalo obdobje na proračun. Po delitvi pokrajinske uprave na oblasti se nadaljuje pospeševalno delo po vseh velikih županih v isti meri toliko časa, dokler ne bo ukinjen proračun, glaseč se na pokrajinsko upravo.

Pospeševalno delo je pri nas v govedoreji oteženo zaradi tega, ker imamo na majhnem teritoriju veliko številno pasem, ki so pa vse gospodarsko opravljene. Najmočnejše je v Sloveniji sedaj enobarna plenitvena pasma pomurska pasma, ki zavzema skoro celo Dolenjsko in del Štajerske, njej sledi rdeča elčasta gorenjska pasma ter bela mariborska pasma. Razen tega imamo sklenjen okoliš simendolske pasme ter med pomursko pasmo na Dolenjskem sporadično nasejano sivo montafonsko (alpaško) pasmo. Ostanimo za enkrat z mirno vestjo pri tej pasemski razdelitvi, skušajmo pa te pasme iz sebe zboljševati. S tem ne zamudimo ničesar, tudi če bi se kdaj naša kaka univerzalna za vse razmere primerna pasma. Uspehov podrobnega dela v okviru pasme ne more nikdo zanikati, seveda, kolikor so uspehi do getove meje fiziološki mogoči.

Hmelj

V. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod.

Zatec (ČSR.) 6. junija 1924. — Najugodnejše vreme zadnji teden meseca majnika se je spreobrnilo; podnevi je hladno, poneči mrzlo in padavin odveč. Vseled tega je hmelj nekoliko zaostal v razvoju. Veliki del naših hmeljišč je dosegel pol do tri četrt visokosti drogov, oziroma žic, rastlina je prav krepka, zdrava in pokazuje že panoge. V eni tretjini hmeljišč je rastlina dospela le do polovice drogov, pa je zdrava in krepka. Le mali del pozno obrežanih, ali v vlažnih legah se nahajajočih, ali po bolhaču oškodovanih hmeljišč je slaboten in je rastlina komaj iz zemlje prirastla ter ima do 1 m dolge poganjke. Stanje hmeljskih nasadov je torej neenako, dasi je večina lepa in krepka. V nizkih legah se je začeloma junija tu in tam pojavila aphid muha, povzročiteljica hmeljskih uš, katerih je že tudi nekaj. Obilna pomnožitev tega škodljivca se zadnje dni ni mogla konstatirati, vsled tega se tudi ne more govoriti o kakšni nevarnosti. Vkljub temu so tukajšnji hmeljari v skrbih in kupujejo

v obilni meri tobačni ekstrakt za škropljenje. Da se neenakost v hmeljiščih poravnava, je treba ugodnejšega vremena s toplimi nočmi. Na hmeljskem trgu je postalo živahnije in so se cene dvignile povprečno za 1000 čK za 100 kg. Za prva blago se plačuje danes od 5900 do 6000 čK za 50 kg. Pri vztrajnem povpraševanju je končno razpoloženje prav čvrsto, cene pa rastejo. — Savez hmelj. društev.

Dub (ČSR.) 1. junija 1924. Vreme ugodno, rastlina čvrsta in zdrava. V nekaterih hmeljiščih se je pokazala aphid muha.

Oušje - Polep (ČSR.) 1. junija 1924. Stanje hmeljskih nasadov prav dobro, škodljivcev ni, rastlina nad 2 m visoka.

Borosedel pri Zatecu (ČSR.) 31. maja 1924. Vreme zelo ugodno, rastlina 2 do 3 m visoka, zdrava in brez mrčesa. Močno rast je povzročila izdatno dušično gnojenje, posebno s solitrom. To enostransko gnojenje zamore povzročiti le velike liste in število — pa le malo kožul.

Spalt (Bavarsko). 1. junija 1924. Vreme prav ugodno, rastlina zdrava brez mrčesa. V okolici je toča povzročila precejšno škodo.

Kaj je storiti, ako toča pobije hmelj

Došlo mi je pismo iz Dravske doline, v katerem mi javlja hmeljar, da mu je dale 2. t. m. toča skoro uničila vse hmeljišče. Prosi me, naj mu svetujem, kaj mu je storiti. Odgovoril sem mu takole: Ne obupavajte! Juhe ne jemo tako vroče, kakor se skuha! — Hmelj je košpriva, ki le malokdaj »pozebe«. Svetujem vam:

- 1.) da pomagata hmelju takoj ali s čil, skrim solitrom, ali s žveplenokislim amoniakom, ali s apnovim dušikom in sicer vsaki rastlini po 5—10 dkg;
- 2.) da rahljate zemljo, obsepavate rastlino prav visoko in prav pridno in skrbno uničujete plevel;
- 3.) da prav skrbno negujete in k drogu privezujete najvišji in najkrepkejši poganjek, katerega bo okleščeni hmelj novo pogajal; spodnji poganjki se naj na primernem mestu prikrajšajo v korist najkrepkejšemu;
- 4.) sreča v nesreči je, da sedaj še hmelj ni doraččen in ima še toliko moči, da boče svojo rast nadaljeval in tudi nekaj malega obrodil.

Anton Petriček.

Tržna poročila

Svinjski sejem v Mariboru (6. t. m.). Dagon 308 svinj, 3 kaze, 2 ovci. Povprečno cene: kg žive teže Din: Prasei 5 do 6 tednov 150 — 250 Din, 7 — 9 tednov 275 — 300, 3 — 4 mesece 650 — 750, 5 — 7 mesecev 875 — 950, 8 — 10 mesecev 1125 — 1200, 1 leto stari 1600 — 1850; mesne cene: kg žive teže 16,25 — 17,50, kg mrtve teže 29 — 33,75, kaze 225 — 300, ovce 200 — 225. Kupčija precej živahna, prodanih 162 komadov, kupev največ iz Dravske doline.

Zivinski sejem v Ljubljani dne 4. t. m. Dagon: 382 konj, 74 volov, 44 krav, 20 telet in 705 prašičev. Plačevalo se je: voli I. vrste do 14 Din, II. vrste do 13 Din in III. vrste do 12 Din; debele krave po 12 Din; krave za klobase od 7 do 9 Din; plemenski prašiči po šest tednov stari od 500 Din dalje za par; teleta 15 do 16 Din in debele prašiči I. vrste po 19 Din.

— Komite južne železnice. Iz Beograda nam poročajo, da je minister saobračaja začel z novo organizacijo komiteja Južne železnice, kakor ga predvideva finančni zakon. Ta komite ima nalogo, da stavlja predloge in dovoljuje izdatke iz dohodkov bivše južne železnice v naši državi. Dosedanji komite je bil sestavljen iz uradnikov ministrstva, novi komite pa bo sestavljen iz neuradnikov, pravnikov in gospodarskih interesentov.

— Dobava raznega materiala. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 30. junija ofertalna licitacija glede dobave raznih pisarniških potrebščin po proračunski vsoti 78.000 Din. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava pisarniškega materiala. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 30. junija ofertalna licitacija glede dobave raznih pisarniških potrebščin po proračunski vsoti 78.000 Din. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava karbida. Pri komandi mariborskega vojnega okraja v Mariboru se bo vršila dne 27. junija ofertalna licitacija glede dobave 400 kg karbida. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava firneža. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 30. junija ofertalna licitacija glede dobave 20.000 kg firneža. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni

ni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobave. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. junija t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 6000 kg čistega (99 odstotkov) mehkega svinca. Pri intendanatu Drav. div. oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 25. junija ofertalna licitacija glede dobave 300 kg karbida. (Predmetni oglas z natančnejšimi podatki sta v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Sokol

Odborova seja JSS

V nedeljo dopoldne od 10. do 14. ure se je vršila v saveznih prostorih odborova seja Jugosl. Sokolskega Saveza, prva po letošnji glavni skupščini. Več žup se je radi velikih polnih stroškov in zaradi zaposlenosti pri pripravah za lastne zlete se ni moglo udeležiti. Vse te župe pa so o važnih točkah dnevnega reda poslate svoje pismene izjave, ki so bile skoraj dobesedno enake, tako da so bili vsi sklopi soglasni in se je izkazalo, da vlada v Savezu enotno mišljenje.

Sejo je vodil starosta br. Gangl, ki je imenoval za zapisničarja br. Jerasa in dr. Krejčija, za overovalca pa br. Kajzelja in s. Engelmannova.

Tajnik dr. Fux je podal poročilo o delu Saveza od glavne skupščine dalje in je omenjal zlasti priprave za sabor in sokolski tisk. Poročilo je bilo sprejeto brez debate.

Blagajnik br. Kajzelj je v svojem poročilu omenjal neredno plačevanje organiziranih prispevkov od nekaterih žup, priporočal je spomenico o zletu in podal poročilo o saveznem dnevu, ki ga niso vsa društva priredila. Po daljši debati je bil sprejet predlog: Društva, ki do 31. julija tekočega leta ne poravnajo zaostalih prispevkov iz leta 1923., se izključijo iz JSS. Po društvenih lokalih se razbesijo oklici, v katerih se članstvo poziva, da samopazi, ako društvene uprave vršijo svoje dolžnosti.

Načelnik br. Ambrožič je poročal o delu saveznega tehničnega odbora, ki pripravlja jesenski prednjački tečaj, dalje gradivo za sabor in za medzletne tekme. Točno poročilo poda tudi o pripravah na olimpijado in o sklepu olimpijskega odbora v Parizu, ki določa, kdo ima pravo pri izbiri mednarodnih telovadcev za olimpijado.

Točno poročilo o saveznem gospodarstvu je podal predsednik gospodarskega odbora br. Turk. Njegovi predlogi so bili soglasno sprejeti in se je starešinstvu naložilo, da jih izvrši.

Poročilo prosvetnega odbora je namesto predsednika podal podpredsednik br. Bajželj. Poročal je o organizaciji prosvetnih odborov in zborov in o prosvetnem delu, ki bo določeno po poslovnih, ki jih izda savezni prosvetni odbor. Tolmačil je tudi dosedanje sklepe prosvetnega odbora, ki so za župe obvezni. Br. Heumer (Zagreb) je priporočal, da bi prosvetni odbor skušal zanesti sokolsko prosvetno delo med vojaštvo, kar je bilo sprejeto.

Za organizacijski osek je podal obširno poročilo njega predsednik br. Marolt. Vsi njegovi predlogi so bili sprejeti in je bilo končno sklenjeno, da pripade odobritve poslovnikov, ki jih bo organizacijski osek izdelal, odborovi seji JSS. Sprejet je bil tudi pravilnik, ki predpisuje, komu se sme podeliti savezna plaketa za posebne sokolske zasluge.

Iz poročila br. Švajgerja o statistiki je razvidno, da se je število sokolskih društev pomnožilo za 29, zlasti v južni Srbiji se opaža novo živahno sokolsko delovanje. Sokolsko društvo Rab se prideli iz župe Šibenik v župo Rijeka.

Obširno poročilo o seji COS. in JSS, ki se je vršila sredi maja v Pragi, je podal tajnik br. dr. Fux. Vsi zaključki iz te seje so bili z odobravanjem vzeti na znanje.

Pri slučajnostih je bil razgovor o pokrajinskem zletu v Sarajevu in o župnem zletu na Sušaku, ki se vršita oba na Vidov dan letos. Sklenjeno je bilo, da se smejo člani onih žup, ki ne morejo v Sarajevu na pokrajinski zlet, udeležiti župnega zleta na Sušaku. — Na predlog br. Korunovića (Beograd) je bilo zaključeno, da se mora vsak Sokol, ki pride v kraj, kjer je sedež župnega starešinstva, zglasti pri župnem starosti, oziroma njegovemu namestniku.

Soglasno je bila priznana br. dr. Lazi Popoviću v Zagrebu savezna plaketa za njegovo dosedanje uspešno delo. Br. doktor Popović je v marcu tega leta praznoval 25 letnico sokolskega dela, ki je bilo zlasti v predvojni dobi in v času ustanovitve naše nove države in našega Sokolskega Saveza velepomembno in zaslužno.

Ljubljanski Sokol pozivlja svojo članstvo da se udeleži v krojnih pogreba svojega dobrotnika Bončarja. Zbirališče ob pol 17. uri na Taboru.

Sokol I. Bralje, sestro! Preminul je naš dragi brat Anton Bončar. Naš ustanovnik od početka, boril se je z nami vajtrajno za lepe sokolske ideje in stal nam zvesto ob strani zlasti v gmočnih okoliš. Dolžni smo, da dostojno počastimo njegovo poslednjo pot. Pozivamo zato vse bratsko članstvo, oba naraščaja in obe deči, da se udeleže v sredo ob petih popoldne njegovem pogrebu, ki se vrši iz

veže na Taboru. Moški v kroju, ženske v civilu. Sprevod spremlja godba dravske divizije. Pevci odpojo žalostinki. Na Taboru nagovor. Spored pogreba je nabit na taborskih tribunah. Zdravo!

Sport

STAFETNI TEK SKOZI LJUBLJANO ZA POKAL »JUTRA«

Pokal »Jutra« preide v definitivno posest S. K. Primorje.

Zaradi sokolskih slavnosti se je stafetni tek skozi Ljubljano, ki se vrši vsako leto na binkoštni ponedeljek, vršil že v nedeljo. Kakor znano, je naš list za ta tek daroval pokal. Nedeljska dirka je bila vsekakor odlična, ker je S. K. Primorje že dvakrat odnesel prvo mesto in imel torej največjo možnost, da dobi pokal s tretjo zmago v svojo definitivno posest. To se mu je tudi posrečilo, čeprav je bila letos konkurenca mnogo ostrejša kot lani, ker ni bilo prav nič gotovo, ali ne bo stafeta agilnega Laska preprečila zmago Primorja. Kljub temu, da je bil boj zelo oster, se ni dosegel laniški čas. Stafeta Primorja (Bizjak, Modic, Glavaski, Koch, Slamič, Valtrič, Jančiga, Perpar) je dospela kot prva na cilj v času 4:51, šest metrov za njo stafeta Laska in kot tretja stafeta Ilirija. Potek teka je bil nastopen: 1. predaja: 1. Lask, 2. Primorje, 3. Ilirija; 2. predaja: 1. Lask, 2. Primorje, 3. Ilirija; 3. predaja: 1. Lask, 2. Ilirija, 3. Primorje; 4. predaja: 1. Lask, 2. Primorje, 3. Ilirija; 5. predaja: 1. Lask, 2. Primorje, 3. Ilirija; 6. predaja: 1. Primorje, 2. Lask, 3. Ilirija; 7. predaja: 1. Primorje, 2. Lask, 3. Ilirija.

Od Primorja so najboljši tekli Koch, Slamič in Valtrič, dočim Perpar, po potovanju iz Gradca utrujen, ni dosegel svoje običajne forme. Pri Lasku so se odlikovali Hartman, L. Gruntar, L. Kandare in Umek, pri Iliriji pa Perše, Pevalek in Vilhar.

Mnogobrojno občinstvo vzdolž proge, ki je z zanimanjem sledilo poteku teka, je vzdrževalo lep red. Zmagoslavni stafeti, kateri so bile prirjene ovacije, je predsednik LAP. g. Bar izročil pokal »Jutra« z lepim nagovorom, v katerem je pozval vse sportnike, naj tudi v bodoče vztrajajo v koristnem sportnem delovanju ne le v korist posameznikov, temveč tudi v korist naroda. Posebna zahvala gre funkcionarjem LAP, ki so brezhibno izvedli to za naš lahkoatletski sport velevažno prireditve.

OLIMPIJADA

Uruguay — olimpijski zmagovalec v nogometu.

Moštvo, s katerim je morala naša reprezentanca vsled nesrečnega zrebanja igrati v izbirni tekmi in kateremu je podlegla s 7 : 0, je po ponedeljski finale tekmi s Švic, katero je porazilo s 3 : 0 (1 : 0), izšlo iz olimpijskega turnirja kot zmagovalec ter si s tem pridobilo poleg zlate olimpijske kolajne za prihodnja štiri leta časten naslov olimpijskega nogometnega prvaka. Izborna urugvajsko moštvo, ki je pred 15 dnevi prvo Jugoslaviji doseglo svojo prvo zmago, je moglo vse svoje tekme odločiti v svojo korist. Zmaga Urugvajcev je vsekakor upravičena, ker so bili nogometaši Južne Amerike gotovo najboljši moštvo na Olimpijadi, kar se nikakor ne more trditi o zmagovalcu v Anversu leta 1920. Ali je Švica res drugo moštvo, o tem nocoj razpravljati. Dejstvo je, da so se Švicarji borili z izredno poštenostjo ter pošteno zaslužili drugo mesto. Tudi Švedi, ki so v nedeljo premagali Holandece vsled neodločenega izida 1 : 1 podaljšani igri zmagali s 3 : 1, imajo vso pravico do tretjega mesta. Temu nasproti pa je bilo mnogo boljnih moštev kot Holandci, ki so vsled srečnega zrebanja prišli na četrto mesto. Stara Evropa je dosedaj na Olimpijadi slabo odrezala. V rugbyju je odnesla Amerika prvenstvo, sedaj v nogometu pa Urugvaj.

ZADNJE NOGOMETNE TEKME.

Ljubljana: Primorje : Jadran 3 : 0 (1 : 0). Primorje II. : ŠASK (Šiška) 2 : 1 (2 : 1). Vsled protesta Šiskarjev proti odločbam sodnika prekinjena po 50 minutah.

Sočtanj: S. K. Trbovlje : S. K. Sočtanj 5 : 1. Zaslužna zmaga trboveljske

ga moštva, ki se kljub raznim zaprekam prav lepo razvija.

Zagreb: Concordia : BTC. (Budimpešta) 0 : 0. BTC. je tretje moštvo budimpeštanskega prvega razreda. Gradjanski : BTC 3 : 2 (0 : 1). Hašk : OAK (Gradec) 5 : 3 (1 : 1). Gradjanski rez. : Sava 3 : 1 (3 : 0). Concordia jun. : Victoria jun. 7 : 2.

Beograd: Kispesti Atletik Klub : BSK. 1 : 0. Zelo surova igra. Edini gol iz enajstmetrovke.

Gradec: Moravska Slavija (Brno) : Hakoah (Gradec) 4 : 0 (3 : 0). Moravska Slavija : Sturm 1 : 0 (0 : 0).

Dunaj: Mednarodne tekme zadnjih dni na igrišču Hohe Warte niso bile dobro obiskane. Izidi so: DFC. (Praga) : Hakoah 5 : 0, Rapid : Royal Anvers 0 : 0, Vienna : DFC. 3 : 1 (1 : 1), Royal Anvers : Hakoah 1 : 0 (0 : 0).

Leipzig: Amateure (Dunaj) : Fortuna 2 : 0.

Dresden: Amateure (Dunaj) : Guts Muts 3 : 0.

Bratislava: Hertha (Dunaj) : S. K. Bratislava 5 : 2.

Krakov: MTK (Budimpešta) : Makab 5 : 1 (3 : 1).

Berlin: Odločilna tekma za prvenstvo Nemčije. Zmagal je I. P. C. Nürnberg proti Hamburger Sportvereinu 2 : 0 (1 : 0).

LNP. Seja poslovnega odbora danes v sredo ob 18. uri v sobi Sportne zveze. Radi važnega dnevnega reda polnoštevilna udeležba potrebna.

Službene objave LNP. (Iz seje upr. odb. 6. t. m.) Sprejela se je demisijska listnina g. M. Vončina ter se je za njegovo mesto kooptiral g. J. Špan. Osvojili se je predlog Medklubskega odbora v Mariboru ter sklenilo, da se vrši medmestna tekma Ljubljana : Maribor dne 19. junija v Mariboru. Na podlagi služb. objave JNS-a od 1. t. m. sporoča se vsem podsavznim klubom, kateri prosi, ako potujejo izven svojega sedišča, za popust na železnici, da pošljejo svoje prošnje direktno na ministrstvo saobračaja (Beograd) in priložijo kolek 25 Din.

Nogometnemu odboru »Izobraževalnega društva privatnih nameščencev« v Mariboru se dovoli do nadaljnjega tekmovali z vsemi člani (klubi) tega podsaveza. — Tajnik I.

Innsbrucker Sportverein, prvak Tirolske gostuje v petek 13. t. m. v Ljubljani. Nastopi proti našemu prvaku S. K. Iliriji.

Finale nogometnega prvenstva Slovenije se vrši prihodnjo nedeljo, 15. t. m. v Ljubljani. Tekme sta S. K. Ilirija kot prvak Ljubljane in SSK. Maribor kot prvak Maribora. S. K. Celje, celjski prvak je izpadel v semifinalni tekmi dne 29. maja, v kateri je podlegel Mariboru z 0 : 6.

S. K. Slavija obvešča odbornike, da se vrši redna odborova seja 12. t. m. ob 20. uri v gostilni Smole v Vodmatu. Udeležba dolžnost.

Ljubljanski plivački podsavez. Redna seja dne 11. t. m. (sreda) v kavarni Emona, damska soba, ob 20.30. Tajnik I.

Tretja Olimpijska klasifikacijska kolearska dirka JKS. vrši se v nedeljo dne 15. t. m. na progi Zagreb - Zidani most - Celje - Trojane : Ljubljana na 200 km. Start v Zagrebu ob 4. uri zjutraj prihod dirkačev v Ljubljano po 11. uri. Cilj pri 1. km na Dunajski cesti.

Vzpodbudjevalna kolearska dirka S. K. Primorje na 30 km dolgi progi Ljubljana-Dob-Ljubljana je potekla prav dobro. V težki skupini (6 dirkačev) je dosegel kot prvi Glavič v času 1:44,5, drugi Slamič 1:44,6, tretji Kosmatin 1:45,4, vsi Primorje. V lahki skupini sta vozila I. Kosmatin 54,43 in Meze 54,48.

Hrvatski klub biciklistov Sokol v Zagrebu in Hrv. Motoklub sta na binkoštno praznike priredila na dirkališču v Črnomercu velike kolearske in motociklistične dirke, ki so prav izborno izpadle. O dirkah, katerih so se udeležili tudi sportniki iz Slovenije, bomo še poročali. Danes omenimo le to, da je posebno nagrado za najboljši čas dobil Viktor Baroš (Motoklub, Ljubljana). Tudi prehodni pokal Hrv. Motokluba je pripadel Motoklubu v Ljubljani.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniško tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Naročajte dnevnik »Jutra«!

Vremensko poročilo

Ljubljana 10. junija 1924.

Ljubljana 806 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	764,2	13,6	sev. zap.	vč. jasno	4-6
Ljubljana .	14.	763,6	22,8	brezvetra	"	"
Ljubljana .	21.	763,8	18,7	"	"	"
Zagreb .	7.					
Beograd .	7.					
Dunaj .	7.	763,4	16,0	sev. zap.	jasno	"
Traga .	7.	763,7	18,0	jug	"	9,0
Inomost .	7.	764,8	9,0	brezvetra	"	12,0

V Ljubljani barometer nižji temper. višja

Vremenska napoved za sredo: Negotovo, vendar pa prej lepo vreme. Temperatura se bo dvignila. Za Štajersko in

Solnce vzhaja ob 4,6, zahaja ob 18,4

Koroško bolj oblačno, nagnenje k padavinam.

Pristni vinski destilat COGNAC MEDICINAL Parna veležganjarna ROBERT DIEHL, Celje (Slovenija).

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par

Za doplačanje je "Zemlja" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za "Doplačanje" in "Zemlja" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki so plačani vnaprej. Plača se lahko tudi v znakih. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Obiri

Slamniki
se sprejmejo v moderno kroje, barvanje in beljenje, tudi moški in ženski. Novi so zelo nizki ceni. Priporočila se J. Stemberger, Ljubljana, Dunajska cesta 9. 11616

Resnica je
je ostanek, da napravi največje in po najnovijem kroju obleko le Ante Preselj, krojač, Gosposvetska cesta št. 16. 10888

Modistka
t. Gerjanec & Co., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27, poljska "Tratnik" sprejema vsakovrstna popravila slamo- in svilnenih klobukov, postrežba točna. 729

Jakob Fortuna
tutar in stolar, Ziri št. 32, se priporoča slavnemu občinstvu v izvrševanju vrtnih in sobnih upravnih in drugih delov po zelo nizki ceni, in sicer za klopno po 42 Din, sobni po 50 Din, franko kolodvor. 11894

Službe (dobe)
Milnarskega pomočnika
lilne valjčič milin L. Matjan, fušine pri Ljubljani. 11879

Dekle
slavno, krepko, za vsa hišna dela poleg kuharice, se takoj sprejme. Naslov v upravi "Jutra". 11866

Pozor!
Pri strojih za obdelovanje lesa, posebno za trčno žago, se išče strojev večšega zmogljivosti, ki bi bili smiselni za nekaj časa voditi celo srednjeveliko lesnoindustrijsko podjetje. Samci imajo prednost. Ponudbe s cenami do sedanjih služb pod "Poštna agila" na upravo "Jutra". 11837

Prodajalka
star, moč, galanterijske stroke, večja pisarniška del, se sprejme v večjo trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov pove uprava "Jutra". 11821

Upravnik (šafar)
za vsa gospodarska dela in vrtnarstvo, posebno vešč. slavnega kople čena in slavnega. Takojšnji vstop. Vlastitinstvo "Kraljevi vrelce". Pod "Jutro". 11857

Kuharica
se sprejme za poletno sezono v kopalnici. Nastop takoj. Plemenite ponudbe s navedbo plače na upravo "Jutra" pod "Dolenjsko". 11867

Vajenec
se takoj sprejme. — Anton Fuchs, stavbeni in galanterijsko kleparstvo, Križevniška 4, Ljubljana. 11872

Kontoristinja
možno knjigovodstva in korespondenčne sprejme "Jutra", tov. kom. izdelkov, Novi Vodmat. 11822

Izvežbano likarico
kdo, ki bi imela stalno 2 dni v tednu delo, le prvo- vrstna moč. Naslov pod "Izvežbano" naj se pusti v upravi "Jutra". 11847

2 mizarska pomočnika
rahit takoj za fino pohi- stvo. Plača dobra in občirba. Franjo Warner, Sv. Jurij ob Taboru pri Celju. 11491

Službe (iščejo)
Mesto sluga
v trgovini ali kal silčenca išče zanesljiv mladenič. Ponudbe pod "Zanesljiv" na upravo "Jutra". 11854

Gospodična,
primeren, izobražena v slo- vensko, nemško, italijan- skom jeziku, želi premeniti mesto prodajalke spencerije- skih stroke, event. kot začetnica blaginjskega k boljši trdi- ti, najraje v mestu. Naslov pove uprava "Jutra" pod "Zanesljiva". 11776

Absolvent
4. mešč. šole, s dobrim vri- zvalom, vesten, išče službo med poštarnimi. Razstav- ljalet na večerjumi! Ponud- be na upravo "Jutra" pod "Dejlo". 11854

Nadpaznik,
absolvent rudarske šole v Celovcu, 37 let star, ožre- ten, trezen, s 17letno prak- so pri jamskem obratu, vešč. jamaštevstva in vseh pisarniških poslov. Zaposlo- je se od leta 1907. pri največjem rudniku Jugosla- vije in deloval v polno za- dovolnost svojih predpo- staviljenih, posebno pri obra- tu. Ker mu pri tukajšnjem stavu hudočestni ni zaslu- žnina, želi premeniti službo. Najraje bi prevzel mesto obratovalca pri manjšem ali večjem rudniku. Gre tudi le- vem Slovenije. Nastop lahko- ša 3 mesece ali pozneje. Cenjene ponudbe pod "Vesten in energičen" na upravo "Jutra". 11858

Absolventinja
dvorazredne trgovske šole išče primerenega mesta. Cenj. ponudbe na upravo "Jutra" pod "Zanesljiva". 11838

Vrtnar
34 let star, samski, v svoji stroki popolnoma vzrejen, s prakso v Nemčiji, Švici, Avstriji, dve leti in pol v Jugoslaviji in na Češkoslo- vanskem, nemščine in češtinu popolnoma zmožen, serbo- hrvaščine za službeno poro- bo, s nekaj znanjem v čebelo- rej in poljedelstvu, išče mesto. Nastop po 14dnevni odpovedi. Cenjene ponudbe na: Rudolf Hajek, vrtnar, Cernik, via Nova Gradiška, Slavonija. 11809

Čez poštice
gre k boljši rodbini gospo- dična, prvotna pijanisti- nja in s znanjem modernih jezikov. Odgovor pod "Do- mov" na upravo "Jutra". 11814

Kot učenka
želi vstopiti k boljši šivili. Ponudbe na upravo "Jutra" pod šifro "Marjiva in po- štena". 11812

Prodajalka
pridna, poštena, išče službo v mešani trgovini. Nastop takoj. Ponudbe na naslov: Paul Mehl, Pozova vas, po- šta Grosuplje. 11833

Pletilka
(strojna) bogavice išče me- sta. M. Sterje, Brodce ob Savi. 11840

Absolventinja
dvorazredne trgovske šole s večmesečno prakso v trgo- vini išče primerne službe. Cenjene ponudbe pod "Marji- va" na podružnico "Jutra". Celje. 11843

Stenografinja
slovensko-nemška in stroje- pliska z večletno prakso, išče mesto v mestu ali odvet- niški pisarni. Ponudbe pod "Večletna praksa" na upra- vo "Jutra". 11804

28letni gospod
s gimnazij. Izobražbo sprej- me vsako primerno službo. Cenjene ponudbe pod "Skri- men" na upravo "Jutra". 11848

Kolo
s pomožnim motorjem. Alha. 4tnt. 1 1/2 HP. v brzihnem stanju, malo rabljen, se po- nizki ceni prodaja. Ivan Sapek, elektrarna, Kranj. 11712

Zbirka znakov
več tisoč, se prodaja v Hil- šerjevi ulici 3, parter, desno. 11655

Avtopnevmatika
različnih velikosti, se dobi najceneje pri O. Žužek, Ljubljana, Sodna ulica 11. 11281

Najboljša kolesa
se dobe po najnižji ceni pri O. Žužek, Ljubljana, Sodna ulica 11. 11280

Vrine stole
prodaja najceneje Rožman & Komp., Ljubljana, Mir- je 4. 9282

Drva
bukova in hrastova, odpad- ka od parketov, dostavljajo po niski ceni na dom parna kupa V. Seagnetti v Ljub- ljani, za gorenjskim kolo- dvorom. 1076

Katica, povej mi,
kjo si kupila posodo? Ali ne veš, da se kupi najboljšo pri Viceinu, Maribor, Glavni trg? 101

Restavratorem
in gostilničarjem se pripo- roča za nakup papirnatih servijetov trdka M. Tičar, Ljubljana. 1000

Zaradi opustitve trgovine
prodam večje množico praz- nih zabojev. — Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Ugod- nost". 11856

Motorno kolo
skoraj novo, znamke "Puch" 4 HP pod garancijo prodam po zmerani ceni. Naslov: J. G., Glavni trg 13, Celje. 11828

Čevlarski stroj
za spoščno šivanje, patent "Elastic" v prav dobrem stanju, se prodaja. Eventualno se zamenja s krojaškim. Ce- na 1750 Din. — P. Zalar, Višnja gora. 11802

Obračalni stroj
za seno, malo rabljen, se prodaja. Fran Gornik, Grah- vo-Rakek. 11760

Bencinmotor
4/8 PS. Roth-Wien Dymano, enako 1.1) 3 KW. 2.2) 15 PS 200 voltov z zmerno- no stensko spojinlo ploščo, izdelava Fiehrer-Welt, oboje iz v originalnih zabojih. Vlastitinstvo "Kraljev vre- lec", Podplat-Rogatec. 11826

Skoraj novo kolo
znamke Waffnerad, se prodaja. Polzve se šika št. 214 od 12. do 13. ure. 11802

Dvoprežni voz
(brek) nov, se po ugodni ce- ni prodaja. — Jerica Pokora, Škofja Loka 17. 11863

Pletilni stroj
ki dobro dela, št. 9, se pro- daja. Jernej Sešek, Židovska steza 6. 11860

Daljnogled
Zeissov, francoski, s krat po- večjo, dobro ohranjen, se prodaja. Cena 2000 Din. Na- slov pove uprava "Jutra". 11874

Dvoje damskih koles
Dürkopp in Grützer, dva moška kolesa Pengot in Bianchi, v najboljšem sta- nju, na prodaj. Naslov pove uprava "Jutra". 11878

Moška obleka
lepa, dobro ohranjena, se prodaja. Polzve se Rimska ce- sta 23/L. 11811

Novo moško kolo
se ceno prodaja. Naslov pove uprava "Jutra". 11823

Popolnoma nova obleka
se zamenja ali prodaja za fotografski aparat 13 x 18. Naslov pove uprava "Jutra". 11828

Razprodaja
raznega pohištva: 1 starin- ske skrinje, 1 starinske ure, slik, gugalni itd. v soboto dne 14. junija ob treh popoldne v Strelški ulici 8. 11837

Razprodaja pohištva,
Zaradi preselitve se pohištvo in različni stvari ceno pro- dajo. Jurčičev trg št. 2/T. (Proti Čevlarskemu mostu). 11839

Kupim
Okrogel les
blode, vseh vrst lesa in v vsaki množici kupuje po- na 1/2 in 1/4 in 1/8 in 1/16 in 1/32 in 1/64 in 1/128 in 1/256 in 1/512 in 1/1024 in 1/2048 in 1/4096 in 1/8192 in 1/16384 in 1/32768 in 1/65536 in 1/131072 in 1/262144 in 1/524288 in 1/1048576 in 1/2097152 in 1/4194304 in 1/8388608 in 1/16777216 in 1/33554432 in 1/67108864 in 1/134217728 in 1/268435456 in 1/536870912 in 1/1073741824 in 1/2147483648 in 1/4294967296 in 1/8589934592 in 1/17179869184 in 1/34359738368 in 1/68719476736 in 1/137438953472 in 1/274877906944 in 1/549755813888 in 1/1099511627776 in 1/2199023255552 in 1/4398046511104 in 1/8796093022208 in 1/17592186044416 in 1/35184372088832 in 1/70368744177664 in 1/140737488355328 in 1/281474976710656 in 1/562949953421312 in 1/1125899906842624 in 1/2251799813685248 in 1/4503599627370496 in 1/9007199254740992 in 1/18014398509481984 in 1/36028797018963968 in 1/72057594037927936 in 1/144115188075855872 in 1/288230376151711744 in 1/576460752303423488 in 1/1152921504606846976 in 1/2305843009213693952 in 1/4611686018427387904 in 1/9223372036854775808 in 1/18446744073709551616 in 1/36893488147419103232 in 1/73786976294838206464 in 1/147573952589676412928 in 1/295147905179352825856 in 1/590295810358705651712 in 1/1180591620717411303424 in 1/2361183241434822606848 in 1/4722366482869645213696 in 1/9444732965739290427392 in 1/18889465931478580854784 in 1/37778931862957161709568 in 1/75557863725914323419136 in 1/151115727451828646838272 in 1/302231454903657293676544 in 1/604462909807314587353088 in 1/1208925819614629174706176 in 1/2417851639229258349412352 in 1/4835703278458516698824704 in 1/9671406556917033397649408 in 1/19342813113834066795298816 in 1/38685626227668133590597632 in 1/77371252455336267181195264 in 1/154742504910672534362390528 in 1/309485009821345068724781056 in 1/618970019642690137449562112 in 1/1237940039285380274899124224 in 1/2475880078570760549798248448 in 1/4951760157141521099596496896 in 1/9903520314283042199192993792 in 1/19807040628566084398385987584 in 1/39614081257132168796771975168 in 1/79228162514264337593543950336 in 1/158456325028528675187087900672 in 1/316912650057057350374175801344 in 1/633825300114114700748351602688 in 1/1267650600228229401496703205376 in 1/2535301200456458802993406410752 in 1/5070602400912917605986812821504 in 1/10141204801825835211973625643008 in 1/20282409603651670423947251286016 in 1/40564819207303340847894502572032 in 1/81129638414606681695789005144064 in 1/162259276829213363391578010288128 in 1/324518553658426726783156020576256 in 1/649037107316853453566312041152512 in 1/1298074214633706907132624082305024 in 1/2596148429267413814265248164610048 in 1/5192296858534827628530496329220096 in 1/10384593717069655257060992658440192 in 1/20769187434139310514121985316880384 in 1/41538374868278621028243970633760768 in 1/83076749736557242056487941267521536 in 1/166153499473114484112975882535043072 in 1/332306998946228968225951765070086144 in 1/664613997892457936451903530140172288 in 1/13292279957849158729038070602803456 in 1/26584559915698317458076141205606912 in 1/53169119831396634916152282411213824 in 1/106338239662793269832304564822427648 in 1/212676479325586539664609129644855296 in 1/425352958651173079329218259289710592 in 1/850705917302346158658436518579421184 in 1/1701411834604692317316873037158842368 in 1/3402823669209384634633746074317684736 in 1/6805647338418769269267492148635369472 in 1/13611294676837538538534984297270738944 in 1/27222589353675077077069968594541477888 in 1/54445178707350154154139937189082955776 in 1/108890357414700308308279874378165911552 in 1/217780714829400616616559748756331823104 in 1/435561429658801233233119497512663646208 in 1/871122859317602466466238995025327292416 in 1/1742245718635204932932477990050655584832 in 1/3484491437270409865864955980101311169664 in 1/6968982874540819731729911960202622339328 in 1/13937965749081639463459823200405244796608 in 1/27875931498163278926919646400810489593216 in 1/55751862996326557853839292801620979186432 in 1/111503725992653115707678585603241958372864 in 1/223007451985306231415357171206483916745728 in 1/446014903970612462830714342412967833491456 in 1/892029807941224925661428684825935668982912 in 1/1784059615882449851322857369651871337965824 in 1/356811923176489970264571473930374267931648 in 1/713623846352979940529142947860748535863296 in 1/1427247692705959881058285895721497071726592 in 1/2854495385411919762116571791442994143453184 in 1/5708990770823839524233143582885988286906368 in 1/11417981541647679048466287165771976573812736 in 1/22835963083295358096932574331543953147625472 in 1/45671926166590716193865148663087906295250944 in 1/91343852333181432387730297326175812590501888 in 1/18268770466636286477546059465235162580101776 in 1/36537540933272572955092118930470325160203552 in 1/73075081866545145910184237860940650320407104 in 1/146150163733090291820368475721881300640814208 in 1/29230032746618058364073695144376260128168416 in 1/58460065493236116728147390288752520256336832 in 1/116920130986472233456294780577505040512673664 in 1/233840261972944466912589561155010081023473296 in 1/467680523945888933825179122310020162046946592 in 1/935361047891777867650358244620040324093893184 in 1/1870722095783555735300716489240080648187786368 in 1/3741444191567111470601432978480161296375572736 in 1/7482888383134222941202865956960322592751145472 in 1/14965776766268445882405731913920645185502290944 in 1/29931553532536891764811463827841291171004581888 in 1/59863107065073783529622927655682582342209163776 in 1/119726214130147567059245855311365164684418327552 in 1/239452428260295134118491710622730329368836655104 in 1/478904856520590268236983421245460658737673310208 in 1/957809713041180536473966842490921317475346620416 in 1/1915619426082361072947933649981842634950693240832 in 1/3831238852164722145895867299963685269901386481664 in 1/7662477704329444291791734599927370539802772963328 in 1/15324955408658888583583469199854741079605545926656 in 1/30649910817317777167166938399709482159211091853312 in 1/61299821634635554334333876799418964318422183706624 in 1/122599643269271108668667753598837928636844367413248 in 1/245199286538542217337335507197675857273688734826496 in 1/490398573077084434674671014395351714547377469652992 in 1/980797146154168869349342028790703429094754939305984 in 1/1961594292288337738698684057581406858189509878611968 in 1/3923188584576675477397368115162813763779019757223936 in 1/7846377169153350954794736230325627527558039514447872 in 1/1569275433830670190958947246065125505511609022889568 in 1/3138550867661340381917894492130251011023218045779136 in 1/6277101735322680763835788984260502022046436091558272 in 1/12554203470645361527671577968521004044092872183116544 in 1/25108406941290723055343155937042008088185743662233088 in 1/50216813882581446110686311874084016176371487324466176 in 1/10043362776516289222137262376016032355274295464893248 in 1/20086725553032578444274524752032064710548590929786496 in 1/40173451106065156888549049504064128211097181859572992 in 1/80346902212130313777098099008128256422194363719145984 in 1/160693804424260627554196198016256512844388727438291968 in 1/32138760884852125510839239603251302568

Njegova pričakovanja so bila tudi povsem upravičena in točna. Dan pozneje je Mazeroux zopet prišel k njemu, to pot v njegovo novo stanovanje ali skrišališče v Rue de Rivoli. «Dobro ste jo odnesli, gospodar! Weber je zjutraj dobil poročilo, da je tiček izletel iz kletke, in je ves besen. Sicer pa priznavamo vsi, da je zadeva vedno bolj zamotana. Na prefekturi nikdo več ne razume ničesar. Niti tega več ne vedo, ali naj še nadalje iščejo sled izginole Florence Levasseuove. Sicer ste pa morali itak izvedeti to zadevo iz novin. Preiskovalni sodnik pravi, da, ker je Hipolit Fauville umoril lastnega sina in izvršil samomor, nima Florence Levasseuova nikakršnega posla več s to zadevo in da naj se postopanje proti njej ustavi. Kar se pa tiče umora ali morda samomora Gastona Sauveranda, ni li jasno, da je morala Florence Levasseuova tukaj sodelovati? Saj se je vendar v njenem stanovanju našla knjiga Shakespeare, zv. VIII., z listkom, na katerem je bilo zakisano, kdaj pridejo Fauvilleova pisma in kdaj bo eksplozija. Potem pa...»

Mazeroux naenkrat utihne pod pretečim pogledom gospodarjevim, ker je razumel, da don Luis Perenna še vedno misli na dekle. Kriva ali ne, še vedno mu ona vzbuja iste občutke. «No, je že prav,» pravi. «Počakajmo, kaj prinese bodočnost. Najbrže bo potrdila moje mnenje.»

Dnevi so potem potekali. Mazeroux je čim največkrat mo-

goče obiskoval don Luisa ali pa mu je vsaj telefoniral vse podrobnosti nadaljnje preiskave, ki se je vršila v Saint Lazaire in v Santé.

Kakor znano, je ta preiskava ostala povsem brezuspešna. Res je, da so strokovnjaki povsem potrdili izjave don Luisa o električnem stroju, pritrjenem v lestence, in o misterioznih pismih, ki so se avtomatično razdeljevala v naprej določenih dneh. Pisma sama so strokovnjaki spoznali kot pristna od Fauvilleove roke, toda preiskava o dvojnem samomoru v zaporu, ta preiskava ni imela prav nikakršnega uspeha. Dognalo se je samo, da je Sauverand malo pred svojo in njeno smrtjo poskusil podkupiti bolniškega strežnika, da bi z njegovo pomočjo stopil v pismono zvezo z Anjo Marijo. Zato so domnevali, da je ona dobila vbrizgalno in otrov po isti poti. Dokaza pa ni bilo. Baš tako je ostalo zavito v temo, kako so prišli v Sauverandovo sobo izrezki in rdeče obrobljeni članki novin, ki so pisale o smrti Ane Marije.

Povsem nepojasnjeno je dalje ostal misterij odtisa zob v jabolku, najdenem v Fauvilleovem vrtu. Posmrtno priznanje Fauvilleovo je jasno dokazovalo njeno nedolžnost in vključ temu so bili zares njeni zobje, ki so bili zarisani v onem usodnem jabolku. Fauville pa o tem dejstvu ničesar ne omenja v svojih pismih, niti v svojem priznanju. Ti strašni «Tigrovi zobje», kakor jih je javnost krstila, so bili le njeni zobje. Torej kaj?

Vsi skupaj zares niso več vedeli, kaj je z zadevo in kam naj se obrnejo, kod naj preiskujejo, da kaj doženejo. Prefekt, ki je imel testamentarno nalogo, da dediče Morningtonove zbere vsaj tekoči treh ali najdalje tekom štirih mesecev, se je končno nenadoma odločil, da jih skliče že prihodnji teden, in sicer na 9. junija. Nadejal se je, da bo vsaj tako dokončal brezupno zadevo in jo tako ali tako dognal h koncu ali pa da se

vsaj iznebi preiskovalnega sodnika. Kakor bodo nanese pri- like na tem sestanku, tako se bo končno odločil v zadevi to dediščine. Potem bo utihnila tudi preiskava, utihnila bo justica, ki se v tej zadevi ni nič kaj posebno izkazala; nad «zadevo dediščine Mornington» bo zrastle trava in tudi na strašne «tigrove zobe» se bo še malokdo spomnil in kmalu nikdo več. Razen morda kakšnega prokletega novinarja, ki nima drugega posla, kakor da se bavi z zadevami, ki se njega ne tičejo...

Čudno je, da se je občinstvo začelo tudi za ta zadnji testa- mentarično določen sestanek tako mrzlično zanimati. Nastala je obča pozornost, v novinah pa obča tišina kakor pred od- ločilnimi dogodki. Javno mnenje je ta napovedani sestanek smatralo za takšen odločilen dogodek. Don Luis je pa mirno počival v svojem skrišališču v Rue de Rivoli, pušil cigarete in spuščal v zrak balončke iz «žajfnice», kakor lepo pravimo. Veter je te balončke nosil proti Tuilerijskemu vrtu. Mazeroux ni razumel ničesar več in je svojega gospodarja samo gledal in opazoval, potem se pa nejevoljen vračal na prefekturo vršiti službo in ogledovat.

«Gospodar, gospodar! Iz enega začudenja me gonite v drugo! Ali ste pozabili na osvetlo zaradi gospe Fauvilleove in Sauveranda? Otvorjeno obtožujejo vas, vi pa sedite in se igrate kakor desetleten dečko?...»

«Ej, pa nič ni bolj zabavnega in pomirljivega, Aleksander! Hočete, da vam povem, kar mislim? Evo, gospodar, pre- pričan sem, da vi poznate tajnost te zagonetke, ki nas vse trapi!»

«Mogoče, mogoče, Aleksander!»
Zdelo se je, da nič na svetu ne more don Luis Perenna spraviti iz ravnotežja. Ure so potekale za urami, on pa se sploh ni ganil s svojega balkona. Lastovke so se že vračale in v letu zobale drobtinice, ki jim jih je metal.

Saleška posojilnica in štedilnica v Ve-
lenju naznanja tužno vest, da je njen mnogoletni
ravnatelj gospod

dr. Jakob Pirnat

graščak v St. Ilju pri Velenju

v nedeljo dne 8. t. m. v starosti 79 let nenadoma
preminul.

Odičnemu zadružniku in narodnemu boren bodi
zemljica lahka.

Načelnstvo

Potrtega srea javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da je naš nadvse ljubljani oče, soprog, stari oče, brat,
svak, tast in stric, gospod

Fran Woschnig

sodni uradnik v p.

danes ob 8. uri zvečer po mučni bolezni, previden s tolažili
sv. vere, zatisnil v 81. letu starosti za vedno svoje blage oči.

Pogreb se bo vršil dne 10. junija ob 10. uri dopoldne iz
hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Na Vranskem, dne 7. junija 1924.

2865a

Globoko žalnočja redovina in sorodniki.

Podpisani krajni šolski svet naznanja tužno vest,
da je gospod

Martin Zdravje

vzorni nadzornik krajnega šolskega sveta,
načelnik Kmetijske posojilnice na Igu, starosta
Škola, strojarski mojster, posestnik itd.

dne 7. junija t. l. dopoldne po kratki bolezni nenadoma
preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika je bil v ponedeljek
dne 9. junija t. l. ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na žup-
nijsko pokopališče na Igu.

Krajni šolski svet na Studencu-Igu.

Predsednik: Frano Toni s. r.

2869a

Svarilo!

pred nakupom pletilnih
strojev brez vsakega jam-
stva, ki so vam na ponudbo
od raznih nezanesljivih in
nestrokovnjških prodajal-
cev le vsoled tega, ker jih
sami rabiti ne morejo. To
dokazujejo neštivilne pri-
tožbe.

Pletilne stroje

kupite le tedaj ako se po-
pričate o njih izvoru, ka-
kavosti in uporabi. Da ne
bodele slabega stroja drago
plačali in imeli nepotrebn-
no škodo kupite pletilne
stroje le z jamstvom, ka-
tere dobite tudi s poljub-
nem poukom pri tiskarji

F. Kos

Ljubljana, Židovska ul. 5,
kjer vam je tudi knjižno-
koli in hitro popravilo za-
govinjeno, kar je zelo važno

1010-a

Pile in rašple (Turpije)

nove, najboljše kakovosti, vsakovrstne, vsaka pos-
kozna zamaknena. 1024-a

Prevzamemo tudi stare pile, da jih na novo na-
sekamo. Izvršitev v najkrajšem času, jamstvo za
prvovrstno delo, cene zmerne!

Brata Koleno, tovarna za pile in parna
brusilnica v Mirni na Dolenjskem.

= Šentjanski = premog =

vseh vrst in vsako množino, v
čisto opranem stanju nudi, za ta-
kojšnjo dobavo

Prodajni urad šentjanskega premogovnika

AND. JAKIL

Ljubljana, Krokov trg 10 1018-a

Vse potrebščine za strojepis.

Pisarniške opreme.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Seidenburgova ul. 6/1.

Proda se dobroznani hotel „STRGULC“ na Bledu

z vsem inventarjem. Cena zelo ugodna.
Prodaja se vrši radi odpotovanja. Pismene
ponudbe pod „HOTEL“ na Aloma
Company, Ljubljana. ----- 2847a

ZALOHA KLAVIRJEV IN PIANINOV
najboljših tovarn Bösendorfer, Czajka,
Ehrbar, Schweighofer, Original Stingl
itd.

Jerica Nuhad, roj. Dolenc

LJUBLJANA, Hliserjeva ulica št. 5.

MERAKL

boje, mastila, lakove, štuk, emajle,
kistove i jamačno čistilni šprais naj-
bolje kakvoče nude

MEDIČ-ZANKL

država z o. z.

MARIBOR, LJUBLJANA, NOVI SAD,
p. družn. ca. centrala, skladišče.

Tvornice: 679/a

LJUBLJANA - MEDVODE.

Potrži od globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancom prežalostno vest, da je naš ljubljani gospod

Anton Bončar

gostilničar in posestnik

v nedeljo dne 8. junija 1924. po daljši mukepolni bolezni v 47. letu sta-
rosti mirno preminul.

Pogreb nepozabnega blagega pokojnika bo v sredo
dne 11. junija t. l. ob 5. uri popoldne iz sokolskega doma
na Taboru na pokopališče k Sv. Krizu.

Masa zadušnica se bo brala v župni cerkvi sv. Petra dne 17. t. m.
ob 7. uri.

V Ljubljani, dne 10. junija 1924.

2862/a

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Mešni pokopni zavod v Ljubljani.

Uradništvo tovarne „Bistra“, d. d. v Domžalah,
objavlja prežalostno vest, da je njih tovarišica,
gospodična

Tea Czermak

danes po kratki bolezni preminula.

Bodi velezaslužni delavki ohranjen časten
spomin!

V Domžalah, dne 8. junija 1924.

2860a

Uradništvo tovarne „Bistra“

Ljubljanska kreditna banka.

Delniška glavica:
Din 50.000.000.—

Rezervni zaklad okoli:
Din 10.000.000.—

Centrala;
Ljubljana, Dunajska cesta.

Podružnice;

Dražice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

22

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. št.: 261, 413,
502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.